

Zbirka medijskih objav
JAVNI SKLAD RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI,
29. 08. 2014 do
02. 09. 2014

Število objav: 6
Tiskani mediji: 3
Splet: 2
Radijske postaje: 0
Televizijske postaje: 1
Teletekst: 0

Spremljane teme:
Festival mlade literature Urška
Javni sklad RS za kulturne dejavnosti
Klovnbuf
Kult3000
Rastoča knjiga

Seznam objav v zbirki:

Naslov		Ljubiteljska kultura		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	TV Slovenija 1; 753000	23:05	Trajanje: 90 min
	Rubrika / Datum	Polnočni klub, 29. 08. 2014		
Stran v zbirki 3	Avtor	Martič Zvezdan		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Festival mlade literature Urška		

Naslov		Majhna občina, ki jo odlikujejo velika dejanja		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Naša žena; 62000	Stran: 50	Površina: 2012 cm2
	Rubrika / Datum	Ostalo, 01. 09. 2014		
Stran v zbirki 21	Avtor	Pavšer Nada		
	Teme	Rastoča knjiga		

Naslov		Napoved – Slovenija, 2. 9. (torek)		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	STA.si; 24885		
	Rubrika / Datum	Napoved dogodkov, 01. 09. 2014		
Stran v zbirki 27	Avtor	STA		
	Teme	Kult3000		

Naslov		Jutri		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Dnevnik; 112000	Stran: 27	Površina: 21 cm2
	Rubrika / Datum	Scena, 02. 09. 2014		
Stran v zbirki 33	Avtor	neznan avtor		
	Teme	Klovnbufo		

Naslov		Napoved – Slovenija, 2. 9. (torek)		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	STA.si; 24885		
	Rubrika / Datum	Napoved dogodkov, 02. 09. 2014		
Stran v zbirki 34	Avtor	STA		
	Teme	Kult3000		

Naslov		Kimavec prikimava živopisnosti folklorne		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Večer; 108000	Stran: 23	Površina: 516 cm2
	Rubrika / Datum	Podlistek, roman, 02. 09. 2014		
Stran v zbirki 40	Avtor	Podbrežnik Slavko		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

Ljubiteljska kultura

TV SLOVENIJA 1, 29. 08. 2014, POLNOČNI KLUB, 23:05

ZVEZDAN MARTIČ (voditelj): Dober večer, spoštovane gledalke, spoštovani gledalci. Živimo v času, ko se večino stvari meri, vrednoti, ocenjuje skozi perspektivo denarja. Zato še s toliko večjim veseljem obravnavamo teme, kjer je denar drugotnega pomena. Z mojimi nocojšnjimi gostji in gosti bom govoril o ljubiteljski kulturi. Dober večer, gospod Igor Tršar.

IGOR TRŠAR (direktor **Javnega sklada za kulturne dejavnosti**): Dober večer.

MARTIČ: Dober večer, gospa Lili Andrejaš.

LILI ANDREJAŠ (igralka): Dober večer.

MARTIČ: Dober večer, gospa Cvetka Jovan Jekl.

CVETKA JOVAN JEKL (režiserka): Dober večer.

MARTIČ: Dober večer, gospod Gregor Habjanič.

GREGOR HABJANIČ (pevec): Dober večer.

MARTIČ: In še dober večer skupini tam zadaj, ki pa, kateri se bom pa vrnil malo kasneje.

MARTIČ: Gospod Tršar, za vami, vi ste predsednik **Javnega sklada za kulturne dejavnosti** in za vami je cela vojska ljudi, ne. Kako velika voj, je vaša vojska?

TRŠAR: No, sem direktor Sklada. Govorimo lahko o več kot 107 tisoč Slovenk in Slovencev, ki letno pripravijo več kot 25 tisoč dogodkov, katerih se udeleži preko 4 milijone obiskovalcev. Govorimo skratka za skoraj 7 procentov vseh državljanov Republike Slovenije.

MARTIČ: Gospa Andrejaš, vi ste ena od te, od vojakinj, bom tako rekel, ne, ki pa to niste postali v osnovni, srednji šoli, ampak ste se začeli s kulturno ljubiteljsko dejavnostjo ukvarjati precej pozno, bom reku, ne.

ANDREJAŠ: Ja. Jaz sem bila stara 39 let, ko sem bila prvič na odru. Ampak ljubezen je bla od malga in je zmagala in sem na odru in sem še zdaj na odru.

ANDREJAŠ: No, to zgodbo bomo še razkrili. Vaša ljubezen, gospa Cvetka Jovan Jekl pa se je začela že na eni osnovni šoli v Celju, ne?

JOVAN JEKL: Ja. Ja. Na Tretji osnovni šoli, kjer je bla ena učiteljica Zelenkotova in je bil dramski krožek in tam sem igrala prvo vlogo in sicer prašička, malega v Mucin dom. Tko, da, in to sem tudi kasneje, zdaj, dve, tri leta nazaj pa režirala, iz neke nostalgije.

MARTIČ: Aja, aja.

JOVAN JEKL: Potem sem se pa včlanla v društvo, kjer pa zdaj delujem že 36 let, ja, ja.

MARTIČ: Gospod Habjanič, v koliko zborih pa ste vi peli v življenju že?

HABJANIČ: Ja, pel sem v veliko zborih, ampak pravih, takih, kot član, mislim, da je ene pet sestavov v katere sem konstantno prisostvoval in bil aktiven pevec.

MARTIČ: No, toliko za uvod, zdaj pa za uvod, gospod Tršar, gremo v zgodovino, malce nazaj, pa najprej razčistiva en pojem. V vaši knjigi sem prebral od kod izvira beseda ljubiteljska kultura. Prvi izraz je bil diletantska.

TRŠAR: Tako je. Tako je. Včasih se je pojavljal, v zgodovini nazaj, še v prejšnjem stoletju, predprejšnjem stoletju, diletantska kultura, kasneje se je.

MARTIČ: Pa takrat to ni bilo mišljeno negativno, ne?

TRŠAR: Ne. Pač, tisti, ki so sodelovali v, prostovoljno so bili diletanti, kasneje je ta izraz nekako v evropskem ali svetovnem merilu se pretvoril v amatersko kulturo, kjer še tudi povečini ostaja ta izraz. Kmalu po vojni pa je v Republiki Sloveniji nastal nov izraz, ljubiteljska kultura, ki se še danes oprijema te dejavnosti iz besede ljubiti, imeti rad.

MARTIČ: Mhm.

TRŠAR: Tako, da nekako društveno, ljubiteljsko kulturo imenujemo po tem izrazu.

MARTIČ: Prva društva, zgodovinsko gledano so bila povezana z pihalnimi godbami. To smo že imeli en Polnočni klub na to temo, zato bomo to preskočili. Kaj so ostale dejavnosti, ki so se v zgodovini, predvsem v devetnajstem stoletju začele pojavljati?

TRŠAR: No, kmalu po pomladi narodov so nastajala tako bralna društva, pevska društva, godbe, kot ste rekli in tudi, seveda, igralske skupine, ne. In danes imamo še kar nekaj društev, ki obstajajo že od takrat, so stara že prek 160 let. Nekatero godbo, zbori ali bralna društva. Danes pa govorimo o skoraj 5 tisoč kulturnih društev in skupin. Skratka, o veliko subjektov, ki delujejo na različnih področjih. Moram omeniti pa še tudi posameznike. Posameznike, ki so ali slikarji, ali literarni ustvarjalci ali posamezni plesni ustvarjalci. In tudi kot posamezniki delujejo na tej ravni.

MARTIČ: Ena od teh, ki deluje je hotelirka. Ste hotelirka?

ANDREJAŠ: Tudi, ja.

MARTIČ: Najprej ste bili hotelirka, ne?

ANDREJAŠ: Najprej sem bila hotelirka, ja.

MARTIČ: Ampak še prej ste pa imeli željo biti igralka, pa iz nekega banalnega razloga, jaz bom rekel banalnega, ker vem kaj je, niste postali. Kaj je bil ta razlog?

ANDREJAŠ: Ja, ta razlog je bil, da nisem dovolj lepa. Tko sem si mislila, ko sem bila majhna, da bi bila igralka in sem bila prepričana, da bom igralka, ampak potem sem vidla kako so igralko lepe in sem rekla, škoda, jaz pa žal ne bom igralka. In potem, skozi čas, sem vidla, da to ni glavni razlog, da ne bi mogla biti igralka. Ampak potem je me povozil čas, otroci.

MARTIČ: Kasnejša zgodba bo dokazala, da vas ni povozil čas, no, tako je.

ANDREJAŠ: No, ampak tko sem mislila, ja, ja. Ampak prišlo je to, se pravi, nikoli ni prepozno. In tud to, da nisem dovolj lepa je potem izpadlo, da v maski se lahko, vsaka rata lepa igralka.

MARTIČ: Na oder vas je spravil pa, v bistvu, zet, ne.

ANDREJAŠ: Ja. Res je, ja. Moja hčerka se je poročila, ko sem jaz bila stara 39 let. Se pravi, jaz sem bila mlada in tud hčerka je bila mlada. In tja, kjer se je poročila, so njenega moža vprašal, če bi njegova žena igrala, ker rabijo eno vlogo. In je rekel, ja, ne, ne, moja žena pa ne, ker študira, ampak moja tašča pa bi. Pa so rekli, veš, mi bi rajši, rajš kakšno mlajšo. Prav, ne, ne, saj moja tašča, imam mlado taščo.

MARTIČ: Imam mlado taščo, ja, ja. Super zet, super zet.

ANDREJAŠ: No, in tko sem jaz prišla prvič do, do gledališča, na drugo stran gledališ, na oder, ne. Jaz sem prej samo kot gledalka. In potem kot igralka, sem imela tud začetne težave, ker, saj nisem vedla kako zgleđa.

MARTIČ: Kako je ta prva avdicija zgleđala, je bila avdicija ali je bil kar nastop?

ANDREJAŠ: Ne, ne.

MARTIČ: Al vaja? Kaj je bilo najprej?

ANDREJAŠ: Pršla sem najprej, so rekli: mi bi pa tole, pa tole rabil, tole bi pa ti odigrala. Boš? Ni tako velika vloga. Jaz sem rekla: bom, če, če bom znala, ne. So rekli: boš, boš, ti se samo navadi tole besedilo in to bo to. In jaz sem se naučila besedilo do pike, vejce, vse natančno in na prvih vajah ni blo nič. So rekli: a se nisi naučila. Jaz sem rekla: sem, sem, sam jaz ne vem kdaj moram to povedat. No, tak je bil moj začetek v gledališču. In, seveda, potem so men to razložil, sem šla domov, sem se naučila še ostale vloge. Skratka, sem se naučila kako je treba igrat in sem začela tko igrat.

MARTIČ: In zdaj, v dobrem desetletju igralske kariere ste koliko vlog odigrali?

ANDREJAŠ: Ne vem, nisem jih štela, res ne, ampak res sem jih velik odigrala.

MARTIČ: Tako čez palec. Pet, deset?

ANDREJAŠ: O, čez deset, sigurno, čez deset, ja. In jaz sem to, pač, vzela zares. Mogoče sem prinašala notr vsa ta leta. Ampak sem res velik delala, velik igrala in velik garala, to je.

MARTIČ: Tudi več vlog naenkrat.

ANDREJAŠ: Tudi več vlog. V enem obdobju sem imela celo 5 vlog, mislim, pet različnih predstav.

MARTIČ: V istem gledališču?

ANDREJAŠ: Ne, v različnih, v različnih gledališčih.

MARTIČ: Ob službi, družini, ste na pet koncev hodili na vaje in na nastope?

ANDREJAŠ: Ja.

MARTIČ: In je mož to prenašal?

ANDREJAŠ: Ne. Mislim.

MARTIČ: A je dal rdeč karton al kaj?

ANDREJAŠ: Ja, to je blo, potem je šlo to že tko daleč, da so mi rekli doma, da naj se pa mal umirim, ker je to potem že, že, ni več normalno, ne. Potem jaz samo še na koledar gledam kdaj sem, kje sem, kako? Vmes je služba, normalno, družina, vse, tko, da to je blo eno obdobje, ki je blo čisto preveč hudo. In potem sem mal zmanjšala, no.

MARTIČ: Pa so drugač domači hodili na predstave tudi?

ANDREJAŠ: Ja, saj so mogli.

MARTIČ: In so vam mogoče zato rekli, da je preveč naporno?

ANDREJAŠ: Ja, ne, saj to je blo tko, ne, eno predstavo grejo moji domači enkrat pogledat, jaz pa tisto predstavo igram tud petdeset krat, recimo, ne. Tko, da, ampak, ne vem, zadnjič sem se pogovarjala z mojo hčerko, pa je rekla, pravi, pa saj ne, sam, saj ti skoz sam delaš, ti sam delaš, sam garaš, ne, tko. Ampak.

MARTIČ: A je to delo, bom tko rekel?

ANDREJAŠ: Ne, ne.

MARTIČ: Zdaj, profesionalni igralci, je to definitivno delo.

ANDREJAŠ: Ja.

MARTIČ: A je vam, ki ste to ljubiteljsko, se to šteje kot delo, je to hobi, sprostitev.

ANDREJAŠ: To je ljubezen. To je ljubezen.

MARTIČ: Ampak, saj tud delo lahko ljubimo?

ANDREJAŠ: Ja, saj, saj, ampak to je tista ljubezen, ko, ko, ko me ne smete vprašat zakaj to delam, ne vem. Zato, ker.

MARTIČ: Bom vprašal.

ANDREJAŠ: Ker sem, ker enostavno mi je to všeč in sem zaljubljena v to delo in me, ne vem, napolni.

MARTIČ: Skratka, zelo neumen mož bi vas vprašal, bi rekel, odloči se, ali jaz ali igra, ne. To bi bilo zlo neumno, ali ne?

ANDREJAŠ: Verjetno, da res, ja.

MARTIČ: Gospa Cvetka, vi te dileme, verjetno, niste imeli glede na to, da ste zelo zgodaj že, že začeli začeli?

JOVAN JEKL: Ne, ne, ker tudi moža sem imela v društvu, kasneje, tako, da smo tak, mogoče.

MARTIČ: Aha. Je vedel kaj ga čaka?

JOVAN JEKL: Ja, ja, midva sva tako, mislim, da se več na vajah videla kot pa doma, ker tud služba in te stvari. No, in tud najmlajšo hčero oziroma edino hčero sem navdušila, tako, da ona je tudi zdaj članica. Tudi s fantom sta se spoznala v našem društvu in tako, da se v tej, našem Kulturno umetniškem društvu Zarja Trnovlje, to je iz Celja, je kar nekaj ljudi, ki smo skup pršli tam, ne. In, kaj jaz vem.

MARTIČ: Torej, če je kdo samski naj gre v KUD Zarja.

JOVAN JEKL: Ja, ja, komot. Mu bomo našli nekoga. No, mislim, zdaj pa kaj, njo ste vprašali, če je to prisila.

MARTIČ: Ona je igrala, vi pa zdaj režirate.

JOVAN JEKL: Ja, jaz vse delam, tko.

MARTIČ: Vse?

JOVAN JEKL: S tem, da je, men je edino, jaz režiram otroško skupino. To je blo.

MARTIČ: Mhm. Kolk so to stari otroci?

JOVAN JEKL: Ja, od pet pa do štirinajst oziroma do šestnajst, no. Pol so že mal prevelki, pa moram si že zamislit eno mladinsko igro. Tako, da imam tud štiri mladinske, potem, igre smo naredil, pa dve odrasle sem režirala, ker, pač, mi v večini primerov, zdaj zadnja leta imamo profesionalnega režiserja.

MARTIČ: Mhm, mhm.

JOVAN JEKL: Pač, dve leti nismo dobili nobenega in zato so mene prosili, da sem vskočila. S tem, da bom rekla, da mi je lepše delat z otroci, kot pa z odraslimi, ker so bolj gibljivi, bolj te poslušajo, bolj so učljivi, ne. Starejši so pa že pol ma, imajo svoje muhe.

MARTIČ: Preveč pametni, ne.

JOVAN JEKL: Ja, to.

MARTIČ: Kaj, a tudi na področju ljubiteljske kulture, med amaterji je zvezdniško obnašanje?

JOVAN JEKL: Ja, ja, tudi se najde. Ker, recimo, pri nas, mi smo res, imamo svoj dom, ki, katerega sami rihtamo, moramo čistit, režiramo, igramo, pogostimo tuje skupine. To vse sami delamo, ne. Zdaj tisti, ki res s srcem to dela, je vedno prisoten.

MARTIČ: Oni drugi pa pridejo samo popit, počistit pa ne.

JOVAN JEKL: Nekateri pa pridejo, na vajo, ne, pride na vajo, pride odigrat, pa, pač, gre, ne.

MARTIČ: A vi ste zvezda v vašem ansamblu?

ANDREJAŠ: Ne.

MARTIČ: Ne?

ANDREJAŠ: Ne, pri nas nimamo zvezde.

MARTIČ: Ampak po avtograme pa pridejo kdaj to.

ANDREJAŠ: Ma ne, po avtograme ne, ampak je pa lepo, ko me v trgovini, otroci rečejo: oooo, jaz sem vas pa gledal, fajn ste bla. Al pa, ne vem, včasih pridem z odra, pa prav kakšen, ja, jaz sem tud Štajerka al pa Idričanka, ker jaz te dialekte obvladam. Pa pravim jaz, saj to nisem, ne. Ampak to je zame pohvala, se prav, če rečejo jaz sem tud to, a ne, se prav, da sem bla dost prepričljiva, da sem nekoga, ki je po rodu Štajerc, recimo, prepričala, da sem Štajerka. To je čast zame.

MARTIČ: A so vaši igralci večinoma takšni, kot je gospa Lili, da so nekoč se, kasneje odločili v življenju ali so to mogoče tud kaki profesionalni igralci, pa iz ljubezni hodijo k vam. Al pa upokojeni profesionalni?

JOVAN JEKL: Ne, profesionalnega smo imeli samo enkrat, gospoda Lujeviča, ki je vskočil, ker se je naš igralec štirinajst dni pred premiero poškodoval.

MARTIČ: In je bil takrat direktor celjskega gledališča, pa ni mogel nobenemu svojemu rečt.

JOVAN JEKL: Je že bil v penziji.

MARTIČ: Je že bil v penziji, aha.

JOVAN JEKL: V penziji. Režiral nam je pa takrat njegov sin Miha Lujevič, saj zato smo ga tud dobli, najbrž, ker pri nas ni plačila, to moram poudarit. No, tko ste že na začetku rekli, ko, marsikdo mi reče, ja, teb je pa fajn, ne.

MARTIČ: A to pri vas v Celju. Pri vas pa ste plačani, na Gorenjskem, ne?

JOVAN JEKL: Ja, ja, sigurno.

ANDREJAŠ: Niti slučajno, ne, niti slučajno.

JOVAN JEKL: Ti je fajn, imaš tak hobi, ko kaj zaslužiš, pa komaj dopoveš, da je to čisto tvoj čas. Še otrokom kdaj kekse prinesem in čokolade in take stvari, ne. No, v glavnem, jaz v glavnem otroške režiram in naredimo vsako leto izdelek. Potem pa, nekaj smo se uvrstili, tudi na državno srečanje, letos smo dobli srebrno plaketo, Ostržkove dogodivščine.

MARTIČ: Kako se pa otroke motivira? Otroci sami želi ali jih je treba kaj posebej prepričevati, da pridejo v to?

JOVAN JEKL: Ne, to pridejo sami. Tako, da jaz se še otebam včasih. Pa pol študiraš, joj, kaj bom pa zdaj, ker jih imam po dvanajst, trinajst, to je pa pol kar naporno, naporno delat.

MARTIČ: Kaj jih pa motivira? A je samo delo zabavno, ali to, da bodo nekoč slavni, prepoznavni in tako naprej.

JOVAN JEKL: A, to je, mislim, da je to tko, bolj iz šole, prijateljstvo, pa eden reče, jaz pa hodim tja igrat, pol pa jih pripelje s sabo. Pa naši otroci tud, od članov se kdo najde. Ravno najstarejši oziroma najmlajši moj igralc je bil Urban, ki je njegov oče lučkar pri nas in je prišel tak štiri leten k meni. Je imel prvi tekst: Kdo je pojedel moje mleko. Ha, ha, ha, ne, recimo. Tko, da zdajle pa že gre v prvi letnik srednje šole in je počas, zdaj na...

MARTIČ: To bo že kmalu Romea igral na odrih igral kje, ne?

JOVAN JEKL: Ja, ja, tako, tako.

MARTIČ: Če sem prav prebral, gospod Habjanič, ste vi peli tudi v RTV-jevem enem od zborov, ne?

HABJANIČ: Da. To je bil komorni zbor RTV hiše, ne, radia. Samo to že v času, ko je bil kot projektni zbor. Se pravi, ko se je projekt postavil, ko se je postavil cilj in potem smo, pač, bli zbrani na podlagi avdicije in potem na ta način izvedeno.

MARTIČ: A je vsaj to bil profesionalni ali je tud to blo ljubiteljsko?

HABJANIČ: Ja, je honoriran, ja, to je bil honoriran. Ampak mislim, da ni bistvo velikost honorarja, pa takih stvari.

MARTIČ: Kateri so pa ostali vaši ansambli, zbori?

HABJANIČ: Ja, najprej mi je bila, seveda, glasba mal položena v zibko, če temu lahko tako rečem. Sem imel to srečo, da sem zrasel v družini kjer je blo zborovsko petje že del tradicije, ker je bil oče dirigent in tud mati učiteljica, tako, da ena velka sreča, kar se tega tiče. Potem pa, seveda, na koncu srednje šole sem imel neverjetno srečo, da sem prišel do Akademskega pevskega zbora Tone Tomšič, ko je oče prevzel, dirigent. In seveda ta čudež prve vaje, ko začutiš petje in ko skupina zapoje in to je čarovnija, ki še vedno traja.

MARTIČ: Mal vas bom vrnil v čisto otroštvo, za sekundo.

HABJANIČ: Povejte.

MARTIČ: A je že čisto v tistem prvem trenutku, ste to hoteli, želeli, al mogoče z današnjimi očmi tako gledate?

HABJANIČ: Nikol ni bla prisila. Nikol ni bla prisila, vedno je blo, so bili pozitivni občutki, vedno je blo eno navdušenje, ker pevski zbor kar temelji na medsebojnih odnosih in na odnosu do dela in dirigenta.

MARTIČ: No, ta prvi korak bi rad še razčistil, ker otrok sam po sebi ni navajen ubogat, stat v vrsti, bit pri miru, govorit, ko se mu reče in tako naprej.

HABJANIČ: Ja, vsak naj za sebe govori.

MARTIČ: O.k., ha, ha, ha.

HABJANIČ: Hecam se. Ja, mislim, da glasba je vzgojni predmet.

MARTIČ: Ja.

HABJANIČ: In more vzgajat, in ne samo s temi vojaškimi štoski, ko si jih omenil.

MARTIČ: Mh.

HABJANIČ: Ravna vrsta skupaj, in tko naprej, ampak tudi, seveda, način doživljanja in izražanja, ne.

MARTIČ: Sprašujem tud zato, ker veliko ljudi reče, da so se pri športu naučili, v telovadnici, discipline. Ali se torej tudi v zboru naučiš discipline?

HABJANIČ: Absolutno.

MARTIČ: Ali pridejo že disciplinirani v zборе?

HABJANIČ: Če se kdo ni naučil, pa, če ma željo, se definitivno v zboru naučiš, da ne moreš izstopat, kajti potem si eden izmed tridesetih, ki izstopa. To pa za celostno sliko ni dobro.

MARTIČ: Tudi, če si solist?

HABJANIČ: Ne, takrat je to, to je predvidel, pač, skladatelj, ne. In, seveda, tam maš možnost, da se pokažeš. Marsikdo se, pač, ne uspe pokazati, ne. Bistveno pa je, da ko pride do skupinskega izdelka, kot je zborovsko petje, potem mora zbor delovati kot celota, se pravi, vsi skupaj bit najboljši.

MARTIČ: Ali, ne, čutim neko malo razliko med, recimo, igranjem, pa, pa zborom, ne.

HABJANIČ: No, tud ne.

MARTIČ: Ker na odru so kljub temu neke hierarhije, nekdo je glavni igralc, večja vloga, ne?

HABJANIČ: Ne, ne, mislim, da nam je ena stvar zelo skupna in tisto kar nas očara. Ko začutiš na odru kemijo med člani zbora, ansambla, z dirigentom, s publiko, ker to je, to so hormoni sreče, to je definitivno. In tukaj, kdor tega ni poskusil mu je lahko globoko žal.

MARTIČ: Gospa Cvetka, malce bom tečen, se opravičujem, ampak vse bi rade ble Julije, vsi bi radi bli Hamleti, zato mal ugibam, če je glih taka harmonija v vseh ansamblih?

JOVAN JEKL: Saj, tko je, vsi bi bli, ja, sam tud niso vsi, ne morjo bit, ker so le tle zmožnosti, pač, kolk ma kdo talenta.

MARTIČ: Sam, a smo vsi enako samokritični?

JOVAN JEKL: Ja, ampak pri nas je tko, ne, saj si ne odločaš ti, kaj boš igral, te režiser odloči.

MARTIČ: No, in kljub temu potem so ljudje še vseeno srečni, tudi, če je.

JOVAN JEKL: Ja, ja, ja, ker tud pri nas je, zelo je to druženje.

MARTIČ: Je Sančo Pansa, namest, da bi bil vitez.

JOVAN JEKL: Ja, ne, je, zelo je druženje.

MARTIČ: Aha.

JOVAN JEKL: Zelo je druženje. Tko, da, kaj jaz vem, jaz vedno rečem: meni je Zarja drugi dom, pa to ni kar besede, to je res. In greš tja, ko nisi ti na vaji, ko ma, recimo, mlajša skupina; mi mamozdaj še, pač, mladinsko skupino tudi, kjer dela en naš mlajši sodelavc, in je, in greš pogledat in pomagaš. Tko, da jaz sama pravim, tud treba se bo pravi čas umaknit.

MARTIČ: Glede na to, da je tolko blo poudarka zdajle na druženju, vi sigurno niste šli igrat zaradi druženja, ne?

ANDREJAŠ: Ne, nisem šla zarad druženja, ampak to dobiš v paketu.

HABJANIČ: Tako je

ANDREJAŠ: Ker na eni strani, ne,

HABJANIČ: To je sam tist navzgor, pol, ko te vleče naprej, ne.

ANDREJAŠ: In to srečaš take ljudi, ki si, recimo, ne vem, na odru se, nehote se jih dotikaš in čutiš sapo od nekoga družga in, to moreš, mislim, je, na nek način, smo vsi v istem. In tud ni, glavni igralci, pa najslabša vloga, jaz mislim, da slabe vloge ni, slabo vlogo lahko samo odigraš.

MARTIČ: Mh.

ANDREJAŠ: Ampak kaj ti nuca, če maš ti glavno vlogo, če, če ne znaš, če ne znaš, mislim.

MARTIČ: Mh.

ANDREJAŠ: Ne vem, jaz tud tko mislim, kemija poskoči. Jaz ne vem, jaz nisem šla zarad družbe, ampak sem dobila čudovite prijatelje v gledališču.

MARTIČ: Gospod Teršar, a je v celotni sceni, vseh 107000 ljudi, tako harmonično vzdušje, kot smo ga zdajle dobil?

TERŠAR: Sigurno, da je. Mi se v kulturi ne ločimo na leve, desne, ampak se ločimo na soprane, tenorje.

MARTIČ: Base.

TERŠAR: Base.

MARTIČ: Klarinetiste.

TERŠAR: Klarinetiste, ja, tud jaz sem klarinetist, tud jaz nisem sam kulturni politik, jaz sem.

MARTIČ: Ja.

TERŠAR: V Godbi Trebnje igral, dirigiral, tud zrasel, ravno tko kot Gregor. Moj oče je bil dirigent godbe, tko, da nekako nam je blo to v zibko položeno, ne. Po drugi strani, je pa tukaj zelo veliko strokovnega dela, ne, to moramo poudariti, da za vsem tem delom režiserjev, zborovodij in tako naprej, je ogromno strokovnega dela. Recimo, pri folklori raziskava noš, materialov.

MARTIČ: Glasbe.

TERŠAR: Glasbe. Recimo, za.

MARTIČ: Zdaj vas bom pa kar ustavil, ker ste dali dobro iztočnico: folklore in noše. Mamo eno posebno gostjo, ja. Karmen Božnar, ne.

KARMEN BOŽNAR (šivilja in plesalka): Ja.

MARTIČ: Dober večer, pozdravljeni.

BOŽNAR: Dober večer.

MARTIČ: Vi izdelujete noše.

BOŽNAR: Ja.

MARTIČ: Al tud druge kostume, ne?

BOŽNAR: Ja, tud, ja.

MARTIČ: Tale, ki je tu na ogled, je kaj?

BOŽNAR: Ja, ta obleka je zlo značilna za oblačilni videz, pač, gorenjskega, alpskega področja, v prvi polovici 19 – ega stoletja. Ampak ta posebni kostum je pa izdelan za postavitev koroških plesov, bolj, posebej Mežiške doline, bolj natančno.

MARTIČ: In vi dobite naročilo od koga, da rabi takšno, pa takšno nošo, ali kako to zgleda?

BOŽNAR: Ja, ja, pač, predstavnik folklorne skupine oziroma kostumograf.

MARTIČ: Mh.

BOŽNAR: Pride do mene in najprej raziščemo preko literature, drugih virov, tudi, in potem skupaj.

MARTIČ: Kaj ne začne se s tem: rabim nekaj iz te regije, iz tega obdobja?

BOŽNAR: Ja. Čim bolj natančno, tem bolj se lahko približamo temu, kar naročijo, ne.

MARTIČ: In kaj, ponavadi, od zgodovinskih virov imate?

BOŽNAR: Razne literature, se pravi, tudi naši, kot je Marija Makarovič, ki je naredila raziskave po celotni Sloveniji ter prav nazaj, nazaj, so pa razni, predvsem, se pravi, ilustrator Goldenstein in Karel Rus, ter po njihovih upodobitvah.

MARTIČ: Ali včasih tudi samo zapisana beseda, da morate sami sestavljat kaj?

BOŽNAR: Je tudi dovolj, je tudi dovolj, ampak predvsem skica tudi pomaga.

MARTIČ: Kaj pa kaka stara strgana obleka?

BOŽNAR: No, to nam je pa zelo v pomoč, pač, enkrat na leto Javni sklad za kulturo nardi seminar za oblačilno kulturno dediščino, in tam se pa tudi поблиže spoznamo z muzejskimi, se pravi, primerki. In tukaj lahko vidimo поблиže, tud obrnemo, obračamo in...To nam je pa v zlo, zlo veliko pomoč.

MARTIČ: Vi ste, v bistvu, šivilja, ne?

BOŽNAR: Šivilja in tudi plesalka, kar, za kar me je tudi navdušilo, da sem začela delat folklorne kostume.

MARTIČ: In to spet ljubiteljsko?

BOŽNAR: Ljub, ja, ja.

MARTIČ: Ampak nekaj stroškov je s tem, ne, verjetno?

BOŽNAR: Ja, seveda.

MARTIČ: Kolko pa ur za eno takole obleko?

BOŽNAR: Joj, haha.

MARTIČ: Hahaha.

BOŽNAR: Joj, to je pa?

MARTIČ: Dni, tednov, mesec?

BOŽNAR: Ja, za eno samo obleko je, če bi samo to delala, dober teden, sigurno.
MARTIČ: Aha.
BOŽNAR: Samo to.
MARTIČ: Pa veste, koliko ste jih že nardili v življenju?
BOŽNAR: Kar ogromno že, no.
MARTIČ: Kaj pa to zdajle nastaja, kar zdajle šivate med oddajo?
BOŽNAR: To pa samo, v bistvu, šivam čelnik na že pripravljeno, prej zašito zavijačo.
MARTIČ: Čelnik, to je na, za na glavo?
BOŽNAR: To je čelnik, to je, ja.
MARTIČ: Mh.
BOŽNAR: Ta del se imenuje čelnik, to je pa zavijača.
MARTIČ: Mh.
BOŽNAR: To je pa značilna za gorenjsko področje.
MARTIČ: In vse to samo pridni prsti in čist nič drugega?
BOŽNAR: Ja.
MARTIČ: Hvala. Ana Špik. Dober večer tudi vam.
ANA ŠPIK (izdelovalka lutk): Dober večer.
MARTIČ: Vi imate pa lutke.
ŠPIK: Celo kolekcijo.
MARTIČ: Kdo jih je pa naredil?
ŠPIK: Jaz in pa mentorica, Irena Rajh. Kunaver, tud.
MARTIČ: In te lutke so, nekak, bom tko rekel, na prvi pogled, iz ostankov narejene, ne?
ŠPIK: Tako, ja, to je, nekak, ideja, kaj se lahko doma dela z otroci.
MARTIČ: Mh.
ŠPIK: Ko, ko nimamo nekih posebnih materialov, pa najdemo kakšen tulc od papirja, pa kakšne stare kose, pa tekstila, pa volno, pa se tkole nardi enga.škrata, ki se skrrije, pa pokuka ven, pa tkole.
MARTIČ: In mate potem tudi predstave?
ŠPIK: Tud, ja, tudi predstave mamo, ja.
MARTIČ: Pa vam to kdo naroča ali delate kar tko, za svoje veselje?
ŠPIK: O, bolj za svoje veselje.
MARTIČ: Mh.
ŠPIK: Pol pa, če, če bolj, ko uživamo, bolj je tud.
MARTIČ: Smem?
ŠPIK: Ja, ja, seveda. To je, v bistvu, terapevtska lutka.
MARTIČ: Zdaj bom videl, če mi bo kaj pomagala.
ŠPIK: Aha. To je, v bistvu.
MARTIČ: Dam prstek tukaj notri.
ŠPIK: Ja.
MARTIČ: In kaj zdaj s tem prstkom nardimo?
ŠPIK: Otročki, majhni, ne marajo, da se jih dotikamo, a ne.
MARTIČ: Aha.
ŠPIK: In kakšna tista igrca: pika, pika, pikica, to je lepa slikica, je zlo fajn s tole lutko.
MARTIČ: Aha, ko prstek pride skoz.
ŠPIK: Precej se, je dotik s prstom, a ne.
MARTIČ: Aha.

ŠPIK: Tko, da se otroku mal približamo, na nek način. Zato, ker prstna lutka je zlo fajn medij za, se približat otroku, če je tak bolj sramežljiv ali pa tko, a ne.

MARTIČ: In ideje prihajajo iz vaše glave?

ŠPIK: Ja, ja, tako, iz več glav skupaj pride. Tko, da tukaj so tud take iz volne narejene, take, dost posebne lutkice, prstne. Tkole, so tud lušne. Pa Rdeča kapica, pa volk, tko, da jaz sem tukaj nardila še enga volka, pa je zlo preprost ta, ne, iz pene, pa mal filca, tak, ta ma tako, mal bolj žokasto. Frizuro.

MARTIČ: Mh. A vas so že, vas že kam v šolo, pa vrtec povabil, da bi kak mini tečaj nardil?

ŠPIK: Ne še.

MARTIČ: No, evo, bom jaz eno vabilo.

ŠPIK: Zaenkrat doma vadim.

MARTIČ: Že, že, kar..

ŠPIK: Hahaha.

MARTIČ: Se bova zmenla

ŠPIK: No, super.

MARTIČ: Hvala. Zdaj sem vas prekinil. Takšno zbiranje zgodovinskih stvari, podatkov, informacij, je tudi zelo pomembno pri vaši dejavnosti, ne?

TERŠAR: Tako je, na, na različnih področjih, ne, recimo, na področju zborovske dejavnosti imamo vrhunske skladatelje, akademske glasbenike, ki pišejo za naše vrhunske zборе. Akademik Lojze Lebič, skratka, ogromno priznanih slovenskih skladateljev. In danes je zborovska, slovenska zborovska dejavnost med najbolj priznanimi v evropskem merilu, to je pokazala tudi študija francoskega ministrstva, pred leti, da naši zbori, vrhunski zbori, amaterski, ljubiteljski, dosejajo najboljše, sodijo med najboljše zборе. Tudi na drugih področjih: folklor. Folklorna skupina France Marolt, ali tudi sodobni ples, godbeništvo. Še to, naša mlada literarna ustvarjalka, ki smo jo, nekako, prvič spoznali preko skladovih seminarjev in srečanj z literaturo Festivala Urška, to je Nataša Kramberger, je leta 2010, prejela evropsko nagrado za literaturo. Tako prestižno nagrado v evropskem merilu, pa je začela, nekje, pred dobrimi desetimi leti, prav na ljubiteljskem področju.

MARTIČ: Ko sem bral material za to oddajo, mi je blo najbolj zanimivo, potem pa sem ugotovil, da je, seveda, tudi najbolj logično, ne, da so čisto vse profesionalne inštitucije na področju kulture, ki jih mam, izšle, v bistvu, iz ljubiteljske dejavnosti, ne? Ker od drugod tud niso mogle iziti, ne.

TERŠAR: Tako je, tako je. Ko je, lahko rečemo tud, da je, nekako, kultura do nastanka samostojne države, naše Republike Slovenije, bila, nekako, nadomestek za državo. Ko, ko mi še nismo imel samostojne države, smo z našimi kulturnimi dosežki, imeli nekje v ozadju to, ta naboj za državotvornost. In lahko pogledamo, da mreža knjižnic, slovenskih knjižnic, zelo uspešnih, je nastala prav iz zametkov društvene knjižnične dejavnosti. Tudi za glasbeno šolstvo, mnogokatera gledališča ali tudi, konec koncev, Slovenski komorni zbor je nekoč, so, so izšli pevci iz ljubiteljskih dejavnosti. Imamo dva pihalna orkestra, Orkester Slovenske policije, Slovenske vojske, in z veseljem rečem, da se vsi poklicni ustvarjalci znova vračajo v ljubiteljsko kulturo kot mentorji. Tako, da nekako imamo naraven krog, da iz ljubiteljstva nekdo konča Akademijo, in se potem vrne spet, zopet v skupino, kot režiser ali zopet kot skladatelj ali dirigent (nerazumljivo).

MARTIČ: Tudi kot drugačnega prehajanja, ne samo mentorstvo, da si, pač, želiš met neke vloge, ki jih, pač, ne vem, v Mestnem gledališču.

TERŠAR: Tako je.

MARTIČ: Ne uspeš dobit, ker jih pač ni, recimo, ne vem.

TERŠAR: Točno tako je. Tko, da nekako smo zelo zadovoljni, da ni nekega prepada med ljubiteljsko in amatersko kulturo, seveda je, da se med ljubiteljsko in profesionalno, da se profesionalci, da, da imajo boljše izvedbe, da je bolj na strokovnem nivoju, da se hitreje naučijo material. Pa vendarle, je nekako

tudi brez tega bazena ljubiteljske kulture, ta profesionalna kultura ne bi mogla biti tako vidna. Kajti, mi vzgajamo, in poslušalce.

MARTIČ: Mh.

TERŠAR: Razvoj občinstva in tako naprej.

HABJANIČ: Pri pevcih je to en tak zanimiv pojav, ko se je, na primer, pred približno dobrimi 25 – imi leti, začel ta pojav malih vokalnih skupin, malih komornih zasedb, ko so bili pevci šolani. Ko so bili amaterski pevci, so šli v šolo za solo petje, in se je ta pojav globoko, globoko razširil med slovenskimi zborovskimi pevci. In pravzaprav, to je, pravzaprav, že kar dejstvo, da danes, če se želiš ukvarjat z malo, mal bolj napredno ljubiteljsko dejavnostjo in seveda, z višjimi cilji, moraš it v šolo. To so učitelji, to so dirigenti, to so cele, mislim, to je cel sistem tega, ki, ki živi od te želje, notranje želje, da bi želel boljše pet, na primer, ne.

MARTIČ: Kje ste se vi izobraževali, ste imeli kaj časa, glede na to, da ste se dokaj pozno začeli ukvarjati?

ANDREJAŠ: Ja.

MARTIČ: A je naravni talent bil tako močen, da se vam ni bilo treba nič učiti?

ANDREJAŠ: Ne, ne, nikakor ne, kje pa, sploh ne. Šla sem, jaz sem si želela na odru bit, in sem vidla kolk vsega mi manjka, in sem šla. **JSKD** nam je omogočil res velik delavnic, ponudil delavnice, in, seveda, jih vzameš al pa ne. In jaz sem jih vzela res velik

MARTIČ: Mh.

ANDREJAŠ: Tud v Radovljici je bil še Matija Milčinski, ki mi je tud šel zlo na roko, in sem hodila na delavnice. In na delavnicah nisem niti ene same sekunde vrgla stran, jaz sem se učila in sem res maksimalno pobrala od tega. In to mi je, seveda, pomagalo, da sem delala to, kar sem nardila, pravzaprav, kar neke rezultate pa mam, in sem bila pridna.

MARTIČ: Ko ste rekli, da se v teh skupinah učijo in znajo peti, kako pa gledat na take druge, bolj popularne skupine, kjer pa evidentno ne znajo peti?

HABJANIČ: Ja, oni, pač, delujejo na svojem področju.

MARTIČ: Mh.

HABJANIČ: Mi pa delujemo na svojem področju, in se ne mešamo na tak način, da bi drug drugemu.

MARTIČ: Ni to zanimivo, da na tistem področju, ki je mogoče celo bolj odmevno, ni treba znat pet, na ljubiteljskem pa si želite znat pet.

HABJANIČ: Ja, to je pač masovna kultura, ne, zdaj standardi so bistveno nižji tam in na prvo žogo. Tukaj delujemo pa, pravzaprav, in se trudimo, tko kot je direktor Teršar povedal, da ma cela stvar neko podlago.

MARTIČ: Mh.

HABJANIČ: Da so dirigenti izobraženi. Bolj je izobražen, boljše je, boljši program ma, boljšo izrazno moč, kako zna to narditi? In to, to potem loči to napredno ljubiteljsko kulturo od, tko kot, od ostalih, na primer, ne, tko kot se gledališčniki sigurno poznate med sabo in veste, kdo dobro dela, tko tud zborovodje in zbori, ki imamo dovolj možnosti v Sloveniji in v Evropi se pokazati s svojimi dosežki. In moram priznat, da v Sloveniji je to res en pravi dogodek.

MARTIČ: Kako, kako uspete prepričati nekoga, recimo, da sem nek, kdor koli že, ki dvomi v smiselnost vašega početja, češ: delate veliko, plačani niste nič, na vaše koncerte pride malo ljudi, na drugi strani je pa nekdo, ki nič ne dela, slabo zna, je zelo popularen, ima, po možnosti, še zelo veliko denarja. Zakaj bi se nekdo odločil za vašo pot, ne za tisto drugo pot?

MARTIČ: Na drugi strani je pa nekdo, ki nič ne dela, slabo znal, je zelo popularen, ima po možnosti še zelo veliko denarja. Zakaj bi se nekdo odločil za vašo pot, ne za tisto drugo pot?

HABJANIČ: Jaz v principu takega človeka povabimo zraven. Pridi pogledat, boš videl, kaj delamo. Po celem tednu službe še štiri ure pevske vaje pa boš videl kaj delamo pa boš videl, kaj se nam dogaja. Pa to ljubezen potem do in strast seveda mu probamo pokazati. Zdaj nekateri se zaljubijo in ostanejo do te

strasti, do te ljubiteljske kulture, nekaterim se pa zdi to brez veze in s takim se pač ne ukvarjaš. Visoke prioritete v lastnem življenju moraš postaviti, znat jih držati in jih tudi potem tudi uresničevati. To je bistvo. Brez tega ne gre.

MARTIČ: Dovolil si bom sklepa, da ste pri tem uspešni, ker če sem prav bral statistiko vam je v zadnjih desetih letih se skoraj podvojilo število članov, ne? Kljub vsem raznim bitkam talentov in tako naprej.

HABJANIČ: Koga?

MARTIČ: Kljub raznim bitkam talentov, ki bi vam lahko teoretično jemali ...

HABJANIČ: Ne poznam, ne poznam.

TERŠAR: Ja, res je. Dobro, podvojilo ravno ne, ampak podvojilo se je število društev. Če smo še pred dobrimi desetimi leti govorili o nekaj več kot 3000 kulturnih društev, jih je danes 5000. Res, da so bila včasih društva večja, številčnejša, danes je mogoče več skupin z manj člani, naj bo to male, vokalne skupine in tako naprej, je pa seveda število tudi poraslo. In predvsem, če smo se bali še pred desetimi leti, da bodo v ljubiteljski kulturi delovali samo starejši, je danes popolnoma drugače. Danes je ogromno mlade generacije se priključilo društveni dejavnosti, kar kaže, da ljubiteljska kultura dobro dela. Kajti mladi ne gredo v skupino, če se ne dela resno in tukaj je zelo resno delo in mlade tako delo seveda privlači.

MARTIČ: Tako je. Zdaj bom dva mlada predstavil. Dober večer. Tim Uršič pa Rasto Pahor, ne?

RASTO PAHOR: Tako je.

MARTIČ: Vidva v bistvu bereta. To ima neke korenine v čitalništvu.

PAHOR: Pa tudi že prej.

MARTIČ: Pa tudi že prej.

PAHOR: Kakšno tisočletje.

MARTIČ: Zdaj bom porušil dva predsodka. Prvo, da mladi ne berejo baje, govori se, da mladi ne berejo več, ker so skoz za računalniki, če pa že berejo, berejo pa punce. Skratka, vidva sta pa mlada, pa fanta sta. Kako to, sta dve izjemi ali vas je več?

PAHOR: Mi smo pravzaprav študentje s primerjalne književnosti, ki smo pač začeli ta klub nekako, da na blogu vsak teden nekaj objavimo, predvsem pa pač beremo in potem poskušamo pač nekako kakovostno to recenzirati, tudi prevajati, če je treba. In nekako iz tega skušamo izhajati, da predvsem kakovostno beremo in potem med seboj debatiramo.

MARTIČ: Prevedita mi, kaj pomeni, da kakovostno beremo. Da znate kakovostno brati ali da berete kakovostne knjige?

TIM URŠIČ: Oboje bi bilo nekje cilj.

MARTIČ: Kako pa se ve, kaj je kakovostna knjiga in kako se nauči kakovostno brati?

PAHOR: Ja, s kakovostnim branjem pridemo do tega, kaj je kakovostna knjiga.

MARTIČ: Trening, tako kot vse ostalo.

PAHOR: Predvsem to, pa tudi, bi rekel debata taka mora biti nekako malo bolj, dobra je, če imamo v skupini malo bolj bi rekel ljudi ...

MARTIČ: Skratka, se ne gre samo zato, da knjigo prebereš, moraš še potem obležati malo na knjigi.

PAHOR: Tako, točno to, se pravi, kaj smo potegnili ven iz knjige, potrebno je vzpostaviti neko distanco, da lahko pač nekaj res odneseš potem od tega, kar si prebral.

URŠIČ: Pa dajmo reči čisto za dodatek, da je branje knjige tako kot vozimo avto. Ne smemo nehati za daljše obdobje, zaradi tega, ker malo pozabimo.

MARTIČ: Kaj pa med tudi kako pravilo med eno in drugo knjigo, koliko moraš, da se usede, koliko ne smeš, da ne boš pozabil brati?

URŠIČ: Ne, ni pravila.

PAHOR: Ni pravila, se že usede čez kakšen teden ali dva, tudi če gremo kaj drugega brati.

MARTIČ: Pa med mladimi ni težko najti ljubitelje knjig?

URŠIČ: Ne, absolutno ne. Ta predsodek, vsaj kar se mene tiče, v bistvu ne drži. Mogoče je res, da mladi berejo več stvari tako na kratko pa preko interneta, ampak absolutno pa ni res, da manj berejo nasploh.

MARTIČ: A obstaja kaj, kar je trenutno moderno brat? Ali obdobje ali avtorji ali država ali karkoli, slog?

PAHOR: Tukaj je toliko, da bi težko neke dominantne trende postavili. Ampak literatura je tako širok pojem, da lahko vsak najde nekaj zase. Ampak bistveno pa je, da nekaj odnesete od tega, kar ste prebrali, da ni samo prelistat čez knjigo nekako tako kot prelistate čez članek na internetu in potem pozabite pet minut potem, ko odložite. Mislim, da je to tisto, kar definira kakovostno branje.

MARTIČ: Če mi zdaj ne bosta zdaj odgovorila, mi bosta pa po oddaji. Katero knjigo priporočata, da jo naslednjo vzamem za brat?

URŠIČ: Ja, lahko kar našo pesniško zbirko Short term memory loss ali pa ...

MARTIČ: A je v angleščini, slovenščini?

URŠIČ: Ne, v slovenščini je.

PAHOR: Pa Dashiella Hammeta smo se tudi lotili nekaj prevajat. Sicer so nas prevajalci prehitel pa bomo zdaj mi njih prehitel z enim drugim delom, Krvava žetev, priporočam.

MARTIČ: Hvala.

PAHOR: Napeto branje.

MARTIČ: Hvala. In še naša zadnja umetnica, Darja Lovak ... Vi pa slikate. Kaj ste pa sicer po poklicu?

DARJA LOVAK: Slikarka, kiparka, ilustratorka. 36 let, tako da že dolgo, dolg staž.

MARTIČ: Tehnika?

LOVAK: Zelo različno, tole tle se ne drugače kot tkole, drugače pa z oljem, tudi na steklu z oljem sem veliko delala, potem kiparim z glino, tako da ...

MARTIČ: Nespodobno vprašane – a te slike prodajate? Ali jih podarjate?

LOVAK: Ja, to je pa tako, mislim, nespodobno vprašanje.

MARTIČ: Se zavedam, pol se mi oprostite, ne?

LOVAK: Nič hudega. Časi so slabi, to vemo, ampak ne bomo jamrali, ker bodo boljši oziroma se zgodi še, pač moramo še druge stvari delat, recimo učiti otroke ali pa tečaje mam pa tak, tako da človek nekako preživi. Uživam pa v svojem delu.

MARTIČ: Koliko ur na dan pa slikate?

LOVAK: Največ, kakor le morem.

MARTIČ: Kolikor lahko.

LOVAK: Ja.

MARTIČ: Z leti človek potem manj spi, potem več slika.

LOVAK: Ne, več spim pa manj slikam.

MARTIČ: Aja?

LOVAK: Ne, ne, ampak mislim, res, tako kot te odnese, saj ni vsak dan isti.

MARTIČ: Ima ta slika, ki ste jo prinesli, ne vem, kako simbolično povezavo, ne vem, z oddajo, z obdobjem, z našo hišo?

LOVAK: Ne, to je bilo čisto slučajno.

MARTIČ: Ta klovn ni nikomur namenjen?

LOVAK: Ne, ne. Klovn, včasih se pojavlja, oni so simbol pač smeha pa to.

MARTIČ: So to rdeči noski, da bo nekaj dobrega.

LOVAK: Rdeči noski. Ja, drugače pa to ni, ne, ne, drugače unale slika je pa gotova. Tako da naj bi tale tudi tako kasneje izgledala. Bolj živa, živahna.

MARTIČ: Hvala.

LOVAK: Hvala vam.

MARTIČ: Ali je enakomerno porazdeljena ta dejavnost po Sloveniji, sever, jug, vzhod, zahod, urbano, ruralno?

TERŠAR: Ja, mislim da je zelo. Tudi v zamejstvu in Slovenci po svetu tudi gojijo kulturne dejavnost, samo tukajle v Avstriji, Italiji, na Madžarskem deluje skoraj 400 različnih kulturnih društev in tudi vsi izseljenci so se že kmalu organizirali v kulturne skupine, tako da imamo celo nekaj vrhunskih zborov, recimo v Torontu, Marija Ahačič Polak vodi zbor dekliško skupino Plamen, ki je vrhunska skupina, slovenska skupina pa deluje v Torontu. Za Slovenijo lahko rečem, da je sorazmerno porazdeljeno in nekako ta kultura ni samo po večjih mestih, ravno nasprotno, imamo vseslovenske kraje, kjer imajo najmanj eno ali pa več kulturnih društev.

MARTIČ: To je nekaj zelo podobnega kot gasilsko društvo, ko v vasi ni nič drugega kot gasilsko društvo in ali kulturno, ki je mogoče celo v prostorih gasilskega društva, a ne?

TERŠAR: Tako. Ali pa so člani in gasilci in hkrati pevci ali godbeniki, tako da je zelo povezano, ja.

MARTIČ: Pri izbiri, ali obstajajo kakšna splošna vodila, kakšno predstavo, kakšno glasbo, ali je to popolnoma prepuščeno. Ima vaš sklad kake smernice?

TERŠAR: No, naš sklad ima močno in zelo dobro službo, imamo po enega svetovalca, svetovalko za vsako področje, imamo mnogo zunanjih strokovnjakov, kot sem povedal, mi moramo vsako sezono vseh teh 5000 kulturnim društvom stati strokovno ob strani, z novimi gledališkimi teksti, z novimi skladbami, z novimi raziskavami, skratka, sicer ne diktiramo programa, nikoli mi ne določamo zborom, gledališčem, kaj naj igrajo, ampak nekako jim stvari dajemo nekako na pladenj, naš nov projekt je digitalizacija, tako da bomo še bolj približali gledališke tekste, zborovsko, godbeno literaturo pa tudi drugo literaturo, mogoče folkloram po e-pošti oziroma prek interneta.

MARTIČ: Kako pa vi recimo v zboru izbirate, ali to demokratično ali dirigent izbere?

HABJANIČ: Program mislite?

MARTIČ: Ja.

HABJANIČ: Program je domena umetniškega vodje. V principu so to pogodbeni sodelavci pri pevskih zborih in seveda njegova naloga in prva pravica je umetniško vodstvo in izbira programa, seveda lahko se posvetuje, lahko vpraša, vpraša za nasvet, ampak v principu njegova je to odgovornost, kajti s tem, ko je bil vzet za umetniškega vodjo, se mu da tudi ta mandat izbire programa.

MARTIČ: A vi, je vam vseeno, kaj boste peli ali skušate kaj predlagat ali se samo veselite, karkoli nam bo predlagal, bo fajn?

HABJANIČ: Sigurno je en demokratičen razgovor potreben, ampak definitivno treba je zaupat strokovnosti, ki smo jo že prej omenili teh umetniških vodij, ki imajo strokovno podlago v šoli, v izobrazbi, v širini svojega poznavanja, tehnikah, dirigiranje in tako naprej.

MARTIČ: Spet bom tečen, se opravičujem.

HABJANIČ: Seveda, seveda, kar, kar.

MARTIČ: A vaš osebni okus nič pri tem ne šteje? Razumem, da je nekdo strokovnjak, vse tako (nekaj besedila manjka), ampak a si vi ne želite, saj verjetno kaj drugega doma poslušate kot on ali pa kaj takšnega, da bi rekli, jaz bom pa, okej, zaupam, da je tukaj rekel tako, to bo dobro za naš zbor, ampak meni je pa všeč ena druga pesem.

HABJANIČ: Na primer šubidubi. Če ti je všeč šubidubi, potem greš v skupino, kjer se taka glasba poje.

MARTIČ: Saj ne takšna, saj tudi od resne zborovske glasbe so ...

HABJANIČ: To je res, v principu pa seveda, ker je to dolgotrajna ljubezen in sodelovanje, bo vse prišlo na vrsto. Letos delamo tole, naslednje leto delamo nekaj drugega in to je vse v enem takem celostnem pogledu na dano stvar. Jaz bi kle mogoče se en korak nazaj vrnil na vlogo JSKD-ja. Prvo kot prvo, oni so naši najboljši sodelavci pri financiranju. Tukaj je njihova moč in suport je res neizmeren, drugo je pa seveda primerjalna srečanja teh skupin, ki so v njihovi organizaciji, na primer slovensko zborovsko

tekmovanje v Mariboru vsaki dve leti, kjer se lahko slovenski zbori dobimo. To je definitivno ena velika pomoč, ki jo dobimo s strani sklada, še posebej, ker so člani žirije tujci in se ne morejo načuditi kvaliteti, ki jo doživljajo pri ljubiteljskih društvih tukaj v Sloveniji. In to je tisto, kar nam da potem pravo smer.

MARTIČ: A imate vi kakšno željo po kakšni vlogi, ki je še niste odigrali pa ker še ni prišla ta predstava v eno od gledališč, kjer delujete?

ANDREJAŠ: Ne.

MARTIČ: So vse želje so se vam že uresničile, konec?

ANDREJAŠ: Ne, pa saj jaz sem že prej rekla, meni v bistvu je vseeno, kakšna je vloga, vlogo je treba narediti. Zelo so mi pa všeč vloge, kjer pač ljudi spravljamo v dobro voljo. To je, to mi je tista najbolj všečna vloga. Sem pa igrala ...

MARTIČ: Govorimo o komedijah.

ANDREJAŠ: Govorimo o komedijah. Sem pa igrala že tudi vloge, ko pa res je cela dvorana jokala ali pa več kot polovica dvorane in s tem, ko sem si enkrat ta posnetek ogledala, sem celo jaz imela solzne oči, toliko je bila ganljiva. Ampak ne bom rekla, da je nisem rada igrala, veliko raje pa igram pač vesele komedije, ja.

MARTIČ: Kaj pa vi kot režiserka raje delate?

JOVAN JEKL: Jaz sem tako bolj za klasične (nekaj besedila manjka), to je dejstvo. Nisem za te eksperimente strašne. To že gledam, da vsako leto, mislim, malo drugače postavim. Letos smo šli recimo s temi Ostržkovimi dogodivščinami in sem se izognila vsem kulisam in smo šli na projekcijo. In je nekdo pač narisal slikice otroške, ker Ostržkove dogodivščine se dogajajo res na veliko koncih in bi bilo, ne bi fajn zgledalo, ful sem gruntala, kaj naj naredim, da ne bomo toliko predstavljali nekaj. Meni je to zelo, zelo funkcionalno, se izkazalo tudi, kdorkoli pride gledat, so navdušeni in to je veliko. Pač to je bila investicija za društvo, smo kupili projektor in platno in da je in otroci pa igrajo dejansko brez kulis, samo par rekvizitov. In je tudi za njih fino in so naredili, moram reči, super predstavo. Je pa res, da tudi rastejo. Ko imaš nekaj let iste otroke, so vsako leto boljši in potem in tako si mi tudi dobimo podmladek v naše društvo. Da bom rekla, od vsake garniture oziroma neke generacije vsaj trije, štirje ostanejo. In to je kar fino. Nam manjka edino ta med 35 do 45 let, nam manjka moških. To je deficit edino. No, ampak, kar sem jaz pri otroških pa tako je več punc pa daš punce v moške vloge pa tudi ni noben problem.

MARTIČ: Saj, ko je Shakespeare začel, so pa moški ženske igrali.

JOVAN JEKL: Ja, tako. No, jaz sem pa, dobro, če preskočim na igrilstvo, sem pa recimo, imeli smo pa Shakespeare-ov, tole Sen kresne noči igrali, sem pa jaz recimo igrala Oberona pa je bil ženski, Titanija je bil pa en soigralec, tako da smo malo postavili na glavo, ampak je bila ful dobra, tudi smo se uvrstili na državno srečanje takrat, na Linhartu. Tako da je ... vsako tako, kot je rekla, vsaka taka vloga je izziv. In tudi mi pravimo, ni malih in velikih vlog, so samo veliki in mali igralci.

MARTIČ: Tako je.

JOVAN JEKL: Ja. Imamo enega velikega, ki reče, da je velik igralec malih vlog.

MARTIČ: Visokega.

JOVAN JEKL: Ja, visokega. Tako. Velik igralec malih vlog.

MARTIČ: Lahko je vam to reči s svojima dvema metroma. Gospod Teršar, a je na področju ljubiteljske kulture tudi prostor za eksperimentiranje, avantgardne pristope, alternativne pristope in tako naprej ali je to bolj tradicionalno, ne vem, Matiček se ženi in tako naprej predscena?

TERŠAR: Jaz bi se drznil celo eno izjavo dati, da je morda pred dvajsetimi leti ravno v ljubiteljskem gledališču ali na zborovstvu bilo več drznosti kot mogoče v kakšni profesionalni skupini. Danes seveda morda temu ni tako, ampak mislim, da so včasih ljubiteljske kulture, ljubiteljski društveniki bolj drzni na neki gledališki predstavi tudi po tej avantgardni plati.

MARTIČ: Kaj, a ker niso v strahu pred finančnimi posledicami svojih dejanj ali v čem je vzrok?

TERŠAR: Morda je več odprte komunikacije. Ravno v gledališču, na področju gledališča, med igralci, da pride do neke drugačne ideje, drugače pa programsko so kulturna društva izjemno napredovala. Prej smo govorili o teh srečanjih Javnega sklada. Mi vsakemu kulturnemu društvu ali posamezniku, naj bo to slikar, filmar, literat, omogočimo, da se enkrat javno predstavi in je seveda ocenjen preko selekcij. In najboljše potem uvrstimo na regijsko raven, iz regij se uvrstijo najboljši na državno raven, najboljše pošljemo v tujino na mednarodna tekmovanja v evropskem ali svetovnem merilu. Imamo Slovenci kar tri velike nagrade Evrope na področju zborovstva. Dvakrat APZ in enkrat VAL, vokalna skupina Val iz Ljubljane. To so dosežki, ki so fenomenalni v evropskem in svetovnem merilu.

MARTIČ: Ko sem bral zgodovino, je bilo neko obdobje, ko je prišla fotografija in je bilo veliko fotografskih društev, klubov in tako naprej. Skratka neka nova tehnologija je nekaj novega spodbudila. A živimo v obdobju, ki mu prav rečemo nove tehnologije, a se tudi na področju ljubiteljske kulture pojavljajo kake aktivnosti, ki so povezane z novimi tehnologijami?

TERŠAR: Seveda. Področje filma recimo, preko filmskih seminarjev Sklada ali še prej ZKOS-a so izšli tudi najboljši filmski režiserji, igralci. Danes slovenski film je naredil izjemen preboj v svetu. Moram reči, da tako kot je nasploh film se prebil v evropske in svetovne trende, da je to en fenomen Slovenije in da Javni sklad pokriva tudi mladinske kulturne centre ravno zato, da se nove dejavnosti tudi na področju multimedije razvijejo.

MARTIČ: Mladih je dovolj, a so kje take luknje kot je 35 do 45 moških?

TERŠAR: Ne, mladih je dovolj, morda je denarja premalo, da bi predvsem to tehnološki razvoj bolj spodbudili. Do lanskega leta je Republika Slovenija imela kulturni tolar, kjer smo lahko gledališčem, godbam, potem tudi tem mladim, ki se z multimedijo ukvarjajo, pomagali s kakšno opremo. Sedaj tega programa ni več in to dolgoročno ni dobro. Potrebno je tudi to, kar včasih ne vidimo. Neki tehnološki park, svetlobni park za razvoj dejavnosti.

MARTIČ: Grem še malce obratno, kako pa ta kulturna dejavnost vpliva na vaša življenja? Vi kot hotelirka, ali zdaj ste do svojih strank ste se lepše naučili smejat na primer ali drugače oblačit, mazat? Je kakšen povratni vpliv?

ANDREJAŠ: Ne, to ne, ker jaz vedno trdim, da to delo, ki ga jaz opravljam, moja služba je v bistvu na odru in jaz sem skoz med ljudmi in jaz se počutim skoz tako kot da sem na odru, mislim počutim ... Seveda ljudje me ocenjujejo, moje delo, moj izgled, moja dejanja, na odru je pa nekaj istega, samo razlika je v tem, na odru točno vem, v službi pa ne vem točno, kaj bom počela.

MARTIČ: Več improvizacije je.

ANDREJAŠ: Več improvizacije, ja.

MARTIČ: Kako pa vi, gospod Habjanič, svoj glasbeno zahteven okus, profesionalnost, prenesete v zasebno življenje, kjer se dobite na kakšnem rojstnem dnevu pa kdo zakruli »vse najboljše«?

HABJANIČ: Ja, seveda, to je tudi večna dilema učiteljev glasbe na primer. No, ti, ki si učitelj glasbe, boš pa na harmoniko igral na sindikalni zabavi, kar je seveda ponižanje. Ampak seveda, če to izpelješ na nek prijazen način, se definitivno da vse.

MARTIČ: Jaz se opravičujem, moram vas ustaviti ... Ponižanje, zakaj je to ponižanje? Saj vas ni hotel ponižat?

HABJANIČ: Ja, ampak ni pa zabavljač. Ni zabavljač. Smo skupaj enaki, skupaj zapojemo ...

MARTIČ: Zabavljač je nekaj slabšalnega, če vas prav razumem?

HABJANIČ: Ja, jaz bi pil pivo, ti pa igray na harmoniko, ker si učitelj glasbe na primer. To je ta malo ... Ampak ne delamo problema iz tega, želim reči samo, da ko pride do skupinskega petja, seveda se prilagodiš temu skupinskemu petju in ne ...

MARTIČ: In mušate tudi vi.

HABJANIČ: No, ne fušamo, ker pač neko pevsko znanje imamo. Ampak v principu ne delamo problema iz tega. Raje smo dobro ...

MARTIČ: Ne rukati ji »Ej, zgrešil si, malo višje ...«

HABJANIČ: Ja ali pa »Ne deri se,« na primer. Ker če je bolj na glas, je bolj prav, to seveda ni res. Ampak to je pač v žaru borbe oziroma v žaru dobre volje, to ni problem.

MARTIČ: No, zdaj pa, gledalec te oddaje bo ugotovil, da je to ena zelo fajn dejavnost.

HABJANIČ: Tako je.

MARTIČ: Razen, da nekje manjka malo moških, kar je super, imate se fajn, zabavate se, imate visoke standarde, evo, jaz pa bom prišel k vam, ampak ne vemo, a znam dost dobro pet.

HABJANIČ: En korak prej je treba – a sem pripravljen žrtvovati čas, svoje prioritete v življenju ...

MARTIČ: Pa recimo, da smo vse te korake naredili. Ali se da nekoga tudi toliko naučili pet, da ga boste prenašali?

HABJANIČ: Absolutno.

MARTIČ: Ni izgubljenih primerov?

HABJANIČ: Ni izgubljenih. Najbrž so izgubljeni tisti, ki im je kakšen tovariš ali pa tovarišica rekel, ti pa nisi za to. Ta napaka v otroštvu je kritična in to bi bilo treba preprečiti. V principu se da. Se da. Posluha se da naučit in petja se da naučit in res ni potrebe po kakršnihkoli omejitvah, tako da to ni problem.

MARTIČ: Zdaj pa, recimo da se nekdo odloči v teh najboljših letih, ki manjkajo, da bo pa šel k vam, namesto h gospe Lili, investicija za koliko časa je to? Do kdaj bo lahko pel?

HABJANIČ: Kar do konca življenja.

MARTIČ: Do konca življenja.

HABJANIČ: Če seveda ugotovi, da bo glasovno zmogel ...

MARTIČ: A so glasilke med tistimi mišicami, ki najprej odpovedo ali najkasneje odpovedo? Kaj dlje zdrži? Križ, noge?

HABJANIČ: Za to obstajajo seveda tehnike, ki v vseh slovenskih zborih, tudi vokalne tehnike, ki jih seveda uporabljajo, to so prave vokalne vaje, vokalna tehnika in tako naprej, ki skrbi za to, da je glas pravilno pripravljen za petje in pripravljen na napore. Kajti v končni fazi en celovečerni koncert z vajo prej in to skupaj traja lahko tri ure, štiri ure petja in seveda, če nisi pripravljen, če bi iz nič začel šprintat, seveda ne moreš.

MARTIČ: Skratka to je eno resno, resno delo v vsakem primeru. In če se držiš teh pravil, poješ do Žal.

HABJANIČ: Tudi na Žalah ti potem zapojemo.

MARTIČ: Ostanek zbora pride.

HABJANIČ: To so ta zaključna dela v zdravstvu, ja.

MARTIČ: Kaj pa igralci? A jim odpove, ne vem, malce si počasnejši ...

JOVAN JEKL: Ne, če si, to je pa tako, če ti kontinuirano vsako leto igraš, mislim, skoz igraš, je to v redu. Če pa kako leto pavziraš, ker smo si, jaz sem svojim, pač rodiš, prekineš, karkoli delaš, potem malo ven padeš in potem se moraš nazaj pobrat. Potem ko pa ti, ko pa si, tudi tekst sam se naučit, to je isto kot študij, če ti redno študiraš, si not v izpitih ...

MARTIČ: No, a pride to z leti malo, da se težje nauči človek teksta?

JOVAN JEKL: Ja, to pa je, to pa je. Malo več moraš potem delat na tem.

MARTIČ: Kaj potem morate imeti tri prišepetovalce namesto enega?

JOVAN JEKL: Ne, mi jih sploh nimamo. Ne, mi delamo čisto brez. Čisto brez. In je to najboljše, ker najboljše igraš.

MARTIČ: Kaj pol ... Imate v žepu plonk listke?

JOVAN JEKL: Ne, ne, ne, mi imamo toliko vaj, da ne moreš zgrešit, ker toliko obvladaš zadevo. Ne moreš zgrešit.

MARTIČ: Vi tudi nimate?

ANDREJAŠ: Večinoma ne.

JOVAN JEKL: Mi je nimamo od leta 2004. Ja, smo se odločili, igrali smo takrat Hrup za odrom, to je taka postavitev, da ne veš, kam bi ga dal, ali na cugelj, kam, in smo se odločili brez in potem jaz tudi z otroci, delamo brez, res, ker takrat lahko igraš. Dočim so pa ušesa pa študiraš ... In recimo mi, prideš na oder, brez da razmišljaš, kaj imaš sploh za povedat pa lahko tam zadaj nekaj drugega govoriš, prideš gor, čeprav dobro, saj ne govoriš, ko si v predstavi, si itak v predstavi, sploh če imaš vidno vlogo, si noter. Pa si ponavadi tečen do soigralcev, ki imajo malo manj, ker ponavadi hočeš disciplino, oni niso kar naprej na reži in je to tako malo ... Jaz pa, kar pa režiram recimo, dobro, z otroci hodim okrog, ker tudi ravno zdajle, ko imamo projekcijo ponavadi na gostovanju jaz ponavadi projiciram zadevo, doma že imamo naše, ker to je zadaj za platnom, recimo odrasle pa nisem hodila rada, zato ker sem potem bila tečna, ker sem vedno videla še kakšno napakco pa sem jih potem še štimala, ampak je tako ...

MARTIČ: »Saj nisi moja žena, da mi boš težila.«

JOVAN JEKL: Ja ... Pa imaš obnovitveno vajo, saj znam, pusti me. In je tudi res, da ti si se tisto naučil in greš po tistem. Razen da te kdaj kakšna obnovitvena vaja spodbudi tisti, ki je mogoče že ulaufan, pa pozabijo malo. Zato je to zdravo in mora bit. Tako da mi zdaj ...

HABJANIČ: To so pa kritiki.

JOVAN JEKL: Ja, ja, ker mi zdajle, no ravno ta teden imamo dopoldan otroško igro v mestu, bo obnovitvena vaja še pred tem z otroki. Pol zvečer imamo pa mi, v Štandrežu gostujemo s krčmarico Mirjam Dolino, no tam pa jaz recimo igram. Igram, igram Mirjam Dolino in potem si na dveh koncih v enem dnevu in tudi bomo povadili. Če drugega ne, na avtobusu, ko se peljemo tja dol.

MARTIČ: A kritike berete? Recimo, a so sploh glede na to, da ne delate za denar, da delate iz veselja, da vam je že sam nastop v bistvu cilj, a je potem sploh pomembna kritika?

JOVAN JEKL: Ne, ne, ni cilj samo nastop, pri nas ne, smo zelo kritični, vsaj jaz, ne ne more to bit, moraš bit perfekten, tako kot sem prej rekla, se radi družimo, ja saj se družimo, ampak ko je delo je delo, ko je pa zabava, je pa zabava. In tudi jaz, ko z mularijo delam, me imajo radi, moram reči, ker kot včasih jim tečnarim, bi rekel, jutri me ne bo ali drugo leto me ne bo. Ravno lani sem vprašala pred to sezono, bi si spočila eno otroško leto, da ne bi režirala, sem rekla, kaj drugo leto še boste?, pa so ravno tako že deveti razred pa so rekli, ja, ja, sem mislila ene pol jih bo odpadlo, ne. Vsi so ja in imam vseh dvanajst še vedno, pa sem stroga, ampak jim dam pa tudi vmes frej čas. Zdaj se pa hecamo, se pa hecamo. Pa bezlajo po odru, zdaj pa rečem zdaj pa mir, zdaj pa gremo naprej in je potem spet ...

HABJANIČ: V ljubljanskem dnevniku je pred leti kritik Peter Kušar napisal eno splošno resnico. Me ne zanima, če je bil pol ure pred koncertom v službi. Na odru mora bit perfekten. Me ne zanima. Se pravi, če se greš tako vrsto kulture in umetnosti, moraš bit popoln. Na odru moraš dat največ od sebe, moraš se truditi, moraš bit izrazen in me res ne zanima, če si ti še pred pol ure doma za službo oziroma v službi na računalnik nekaj tipkal, me ne zanima. In to je tisto, kar nas mogoče majčkeno loči od profesionalcev. Ker tako rekoč vsi mi pridemo iz svoje službe in potem še to delamo.

MARTIČ: Ampak glede na to, da Petra to ne zanima, kaj vas pol loči od profesionalcev? Nič. Morate bit popolni oboji.

HABJANIČ: Ja ali se pa pejdi kaj drugega.

MARTIČ: Vi imate izgovor, ki nikogar ne zanima, oni pa nimajo izgovora.

HABJANIČ: Ja, saj tudi njihov repertoar je bistveno večji od našega. Bolj zahteven, tudi kakšne drugačne stvari se lahko gredo, to so ponavadi institucionalni ansambli, ki seveda imajo svoje obveznosti in seveda tudi cilje in jih tudi dosežejo. Mi seveda kot amaterji oziroma napredni amaterji, pa se seveda trudimo to doseči in v tem nekako ...

MARTIČ: Zdaj, ko je gospa Lili rekla, delo je delo, zabava je zabava, vi vas bom malce obtožil zdaj, ste deloholik. Ker če skoz vse profesionalno delo, vi pa pravite, da je to zabava in vam Lili ne dovoli se zabavat ...

HABJANIČ: Veste kaj, mi rečemo, da dlje zdržimo pod vodo kot doma.

JOVAN JEKL: Ja, poleti je kar malo dolgčas, ko ni vaj. Mi imamo ob sredah uradne ure in se dobivamo tam. Zdaj pa včasih kaj pametnega naredimo, včasih se samo družimo, včasih pospravimo kaj, tako da je ... Kar se pa tiče kritik, so pa tudi zelo dobrodošle dobre kritike, ker mi kot amaterji, recimo mi imamo velik strošek z našo dvorano. Mi smo lastnik, sami moramo vse plačat, in zdaj je zelo fajn, če imaš ti neka priznanja, da si nekaj dosegel, se lažje plasiraš, ker te bolj povabijo, bolj te najamejo in je to velik, velik del, ko rabiš, ker gledališče ni poceni. Od kostumov do vsega.

HABJANIČ: Zdaj sem dobil eno asociacijo, ko otroci, ki radi hodijo v vrtec, imajo otroci potem v soboto težave, jih morajo, ena ravnateljica je rekla, pripeljat v vrtec, da otroci verjamejo, da je res zaklenjen, da ni vrtca. Imate tudi vi takšne težave s svojo vojsko?

TERŠAR: No, jaz moram pohvalit, da imam na vseh 59 območnih izpostavah odlične sodelavce, ki delajo tudi ob sobotah in nedeljah in zvečer, moji sodelavci so skoraj na razpolago kulturnim društvom skozi cel dan, skozi cel teden. In smo v stalnem stiku. Ko sem prej govoril pač o taki vojski društvenih včasih kje slišim, saj kultura je pa strošek za državo. Če pogledate malo obratno. Če 7000 ljudi hodi dvakrat na teden na vaje s svojim avtom, samo s trošarino več državi prinese nazaj sredstev, kot jih za področje ljubiteljske kulture dobi. Skratka, kultura je tudi nekateri generator napredka in jaz sem prepričan, da tudi država se bo slej ko prej izkopala iz te krize in da je toliko ustvarjalnosti tukaj v Sloveniji, na nas Slovencih in Slovenkah, da lahko ...

MARTIČ: Ker ste že prišli do trošarin, še čisto zadnje vprašanje. Če šport promoviramo in če rečemo, da so ljudje, ki se s športom ukvarjajo, so zdravi in potem bolje delajo in je dobro za državo, a je to ljubiteljska kultura, na kakšen način vpliva pozitivno na človekovo psiho, na stanj, da je to lahko s stališča proračuna pozitivno?

TERŠAR: Najprej bi rekel, brez denarja zelo pozitivno vpliva na vse generacije. Tudi raziskave so bile, poglejte, samo upokojenca, ko gredo na vaje, gredo na nastope. Kar se pa tiče sredstev, društvena kultura vrti denar, preden greš na oder, moraš k frizerju, je treba obleko, kot smo prej videli, kostum zašit, je treba avtobus naročit, je treba s svojim avtom priti do avtobusa, dobro, radi tudi kakšne pol klobase pojemo, potem pa nastopi, ampak to je en generator ekonomskega razvoja.

MARTIČ: Sem bolj mislil na duševno zdravje in tako naprej, ampak v redu, bomo pa pri klobasi ostali. Hval vsem vam štirim in vam petim za zanimiv pogovor, hvala spoštovane gledalke in spoštovani gledalci, ker ste bili z nami in lahko noč.

Na konceptih trajnostnega razvoja delujoče občine

Skladno z definicijo trajnostnega razvoja Brundtlandove komisije iz leta 1987, da zadovoljuje potrebe sedanjega človeškega rodu, ne da bi ogrozili možnosti prihodnjih rodov, da zadovoljijo svoje potrebe, v reviji Naša žena predstavljamo prizadevanja slovenskih občin za zmanjšanje degradacije okolja, racionalno rabo energije in naravnih virov ter hkratno skrb za kakovostno življenje krajanov. Gre za medsebojni vpliv ekonomskega, socialnega in okolijskega vidika razvoja, ki je večplasten in celovit, še posebej, če upoštevamo regionalne razlike, rast prebivalstva in procese globalizacije.

Šentrupert

Majhna občina, ki jo odlikujejo velika dejanja

Občina Šentrupert leži v osrednjem delu porečja Mirne. Na 42 km² živi v 25 naseljih 2400 prebivalcev. Gre za majhno občino, ki pa je model trajnostne in zelene integralne ekonomije za Slovenijo in Evropo.

»Šentruperta z okolico ne moreš zgrešiti. Že ko se približuješ z mirnske strani, zagledaš baročno cerkev na Veseli Gori, ki te vabi s svojima zvonikoma.

Oko ti poroma dalje. Glej, križev pot, ki ponosno razkazuje svoje kapelice. Kozolci in toplarji naredijo pokrajino še bolj domačo. Pri kužnem znamenju je tvoje oko kot kamera: zaznaš lepoto, kamor le hočeš pogledati. Škrljevski grad. Mogočna gotška cerkev sredi Šentruperta je zbrala hiše okrog sebe, kakor koklja piščeta. Pogled, poroma še v poslednji dom in cerkvico ob njem. Tudi Plečnik je načrtoval pokopališče. Življenje in smrt se prepletata, a lepota pokrajine te prevzame, da vidiš samo življenje.

Si videl venec zidanic na Apneniku, v Zadrugi, Selih in še kje. Stopi do Zadruge: pokrajino imaš kot na dlani. Nad njo: cerkev na Okrogu kot čuvar te doline. Stopiš še v druge koticke – postregli ti bodo, ne boš žejen, dali ti bodo prijazno besedo. Povzpni se še do Vihra, da se zamisliš v preteklosti ob srednjeveških freskah v cerkvici. Še dlje – v Nebesa – ne bo ti žal: stal boš na najvišji točki doline, razgled te bo prevzel,« je zapisal profesor Jože Zupan, upokojeni ravnatelj tamkajšnje OŠ in še vedno dejaven pri mnogih projektih, kot na primer **Rastoča knjiga**, ki je nedavno praznovala 10. obletnico.

Naj dodamo še misel dr. Marka Marina: »Mehka lepota dolinjske pokrajine je preplet dolin, ravnin in blago vzpenjajočega se gričevja, preko katerega valovi zgovorni molk gozdov; na prisojnih pobočjih v ta mir zavriskajo vinogradi, po ravninah in dolinah pojejo zaplate njiv, plavajoče v zelenem morju travnikov; ostareli gradovi pokajo po šivih, pomlajeni zvoniki številnih cerkva na gričkih lovijo – kot otroci z drobnimi prstki – modrino neba, osameli kozolci mrmrajo sami sebi svojo starčevsko modrost, v okamnilih mlinskih kolesih se nabira pajčevina skrivnostne romantike – sončni žarki roso v njej pretakajo v varljive bisere; reke pa šumno tečejo, tečejo ... In brezšumno tudi tu teče čas.«

Današnja podoba občine zrcali življenje od druge polovice prvega tisočletja naprej. Prevladujeta grad Škrljevo – kot zgodovinsko dokazana posest kneginje Eme iz rodu dinastije Breško-Seliških – in cerkev sv. Ruperta – kot eden najlepših spomenikov zrele gotike v Sloveniji. Grad je zgrajen na vzpetini zahodno od vaškega naselja Škrljevo, ob se-

verovzhodnem robu šentrupertske ravnine. Močne gospodarske temelje ji je utrdila že kneginja Ema s svojimi darovnicami. V zgodnjem srednjem veku je bil tu celo sedež dolinjskega arhidiakonata. Najdragocenejša kulturna dediščina v tem prostoru izhaja iz obdobja gotike, a tudi barok je ustvaril eno najlepših stilno čistih arhitektur na Slovenskem – cerkev sv. Frančiška Ksaverija na Veseli Gori.

Iz pradednine izhajajoči geološki ostanki v sestavi zemeljskih plasti, kot so fosili vseh oblik školjk, in nekateri še zdaj rastoči ostanki favne, kot je nižinski hrast, dokazujejo, da se je po geoloških zemeljskih premikih izsušilo Panonsko morje in pustilo za seboj obsežna področja posebno oblikovanih krajskih površin, z gričastimi obronki in humusno bogatimi zemeljskimi plastmi, zlasti ob rekah, ki so odvajale odvečno vodo izvirov, ki so se nekoč iztekali v dno Panonskega morja.

To je ustvarilo ugodne pogoje za razraščanje gozdov, ugodne vremenske razmere pa so pogojevale dobre življenjske pogoje za gosto naseljenost.

Brez vizije in dobrih projektov ni kakovostnega sonaravnega življenja

V Šentrupertu je pred osamosvojitvijo krajevna skupnost letno dobila 350.000 evrov, občina zdaj razpolaga s proračunom, vrednim med štiri in pet milijonov evrov letno. S tem, da so v šestih letih dobili tudi štiri milijone evrov nepovratnih sredstev. »Seveda bi lahko bila zgodba drugačna. Ves denar bi lahko usmerili v projekte, ki ne bi prinesli razvoja. Lahko bi skrbeli, da bi imeli vsi asfaltirane ceste, a le-te same po sebi ne prinesejo delovnih mest. Morda se bo po njej nekdo samo lepše odpeljal v službo ven iz občine,« razmišlja župan Rupert Gole. Prav zato je Občina Šentrupert v letu 2010 sprejela vizijo in strategijo trajnostnega razvoja do leta 2025. Le-ta umešča konkretne projekte v ciljno usmerjeno povezano celoto.

»Tako imenovana trajnostna ali zelena razvojna pot je za nas logična. Želimo si, da bi postala logična za vso državo in vse človeštvo. V zadnjem obdobju smo se zavedli marsikaterih napak, ki pa nas bodo stale verjetno velik delež pod alibijem napredka ustvarjenega dobička. Treba se je zavedati, da vse, kar je že na prvi pogled nelogično, v resnici tudi je, zato je nujno stvari postaviti v logične okvire. Peljati hloed 500 kilometrov daleč na žago, da bi nazaj pripeljal dolžinsko spojen špirovec, je nelogično in v okolju povzroči bistveno več škode, kot je ustvarjena razlika v ceni. Skozi takšno razmišljanje je zasnova in realizacija Lesnopredeloval-

nega centra Šentrupert logična odločitev. Slovenija potrebuje več regijsko umeščenih lesnopredelovalnih centrov. To je model zelene integralne ekonomije. Le tako smo lahko učinkoviti in konkurenčni, hkrati pa ne obremenjujemo narave,« je poudaril župan Rupert Gole, ki sodi med vizionarje in med najbolj trajnostno ozaveščene med slovenskimi župani.

Razvojni model Občine Šentrupert so drugi poimenovali model zelene integralne ekonomije in je bil kot prvi izbran za predstavitev na mednarodnem kongresu zelene integralne ekonomije v Mariboru. »Pogosto se pošalim in rečem, da na začetku nisem vedel, da delam model zelene integralne ekonomije, ampak sem vse skupaj zastavil po zdravi kmečki pameti,« je v pogovoru dejal župan.

Razvojni model Občine Šentrupert je že od vsega začetka delovanja občine naravnano trajnostno oziroma sledi modelu zelene integralne ekonomije, ki razvija kakovostno življenje v občini, z opredelitvami, ki so:

Občino Šentrupert bo odlikovalo urejeno in prijetno bivalno okolje.

Prepoznavna bo po turizmu in prireditvah, temelječih na običajih in tradiciji, kulturi ter lepi pokrajini.

Gospodarski razvoj bo poudarjal obrt, mala podjetja, ekokmetovanje in dopolnilne dejavnosti.

Občina bo v okviru skupnih projektov sodelovala predvsem s sosednjimi občinami v Mirnski dolini.

Trajnostno vizijo uresničujejo na področjih, ki bodo prispevala h kakovostnemu življenju, in sicer: gospodarstva, prometa, okolja in izobraževanja. Za razvoj vsakega področja so že izvedli vrsto projektov ali pa imajo pripravljene projekte za izvedbo. Projekti, ki so trajnostno izboljšali infrastrukturo na področju izobraževanja, so praktično zaključeni, saj so že pred štirimi leti celovito obnovili in energetske sanirali šolo ter zgradili nov lesen nizkoenergijski vrtec. Osnovni gabariti vrtca se kažejo v pravokotni kompaktni obliki zaradi zagotavljanja čim manjših toplotnih izgub. Posebnost vrtca je namreč predvsem v njegovi nizkoenergijski izvedbi z energijskim številom 30 kWh/m², kar pomeni, da je poraba toplote za ogrevanje približno 3 l kurilnega olja na m² bivalne površine letno (3-litrski objekt). Vrtec ima predviden tudi sistem centralnega prezračevanja z vračanjem toplote odpadnega zraka, saj brez takšne tehnologije nizkoenergijskih karakteristik praktično ni mogoče doseči. Kot nizkoenergijski in nizkoogiljni objekt pa je vrtec prejel tudi nagrado za energetske učinkovit

projekt leta po izboru bralcev časnika *Finance* na *Dnevih energetike 2011*.

Na ta način so poskrbeli za vzpostavitev odličnih pogojev za trajnostno izobraževanje predšolskih otrok in šolske mladine. Zavedajo se, da se trajnostna oziroma zelena razvojna pot začne graditi z vzgojo najmlajših.

Za snovanje in izvajanje projektov uporabljajo lokalne potenciale, ki omogočajo največje pozitivne učinke, kot je na primer ekološki turizem.

Tako so postavili zanimiv turistični produkt, ki je bil odprt junija 2012 in je v občino pripeljal že več kot 30.000 obiskovalcev iz 40 držav sveta. Gre seveda za muzej kozolcev.

Je prvi muzej kozolcev na prostem na svetu. Ideja izhaja iz lokalnega potenciala, ker je Občina Šentrupert lastnica najlepšega kozolca v Sloveniji in s tem tudi na svetu, ker jih drugje ni. Kozolec je samostojna ali ob drugo gospodarsko poslopje prislonjena sušilna naprava, najpogosteje izdelana iz lesa. Stoji na domačiji ali ločeno na polju oziroma travniku. V kozolcu so sušili in shranjevali žita, seno, koruzo, lan, konopljo, stročnice, odrezke gomoljnic, praprot in drugo. Zlasti dvojni kozolci (toplarji) so primerno mesto za hrambo orodja, kmetijske mehanizacije in vozov ter tudi gradbenega materiala in sodobnih vozil.

Poleg tega je projekt vpet v »Zgodbo o lesu«, ki se je začela razvijati s postavitvijo lesenega vrtca. Če vrtec predstavlja sedanjost in primer sodobne uporabe lesa pri gradnji objektov, je Dežela kozolcev pričevalec preteklosti. Gre za prvi muzej na prostem s kozolci na svetu, v katerem je skozi 19 sušilnih naprav prikazana celotna razvojna pot te nacionalno pomembne dediščine ljudskega stavbarstva v lesu. Večina kozolcev izvira iz Mirnske doline, le eden je iz okolice Ivančne Gorice. Namen postavitve je prikaz razvoja kozolca v časovnem, prostorskem in socialnem pomenu, od preprostih sušil do razvojno bogatih oblik dvojnih kozolcev. Dežela kozolcev postaja izobraževalni center za obujanje znanja in veščin obdelave lesa. To je namreč za prihodnost in uspeh slovenske lesnopredelovalne zgodbe zelo pomembno.

Dežela kozolcev predstavlja Eko muzej, ki vključuje lokalno prebivalstvo in lokalne vire. Na ta način je lokalno prebivalstvo kar najbolj motivirano in s samim projektom »živi«. Dežela kozolcev razvija in trži različne programske vsebine, kot so strokovna vodenja skozi muzej, prikaz starih obrti, izobraževalne delavnice za otroke in odrasle, team buildinge, kulturne prireditve, posebne poroke in podobno.

Kozolci so izjemen večstoletni dosežek, ki so na svojstven način služili kmetijski dejavnosti. Za izgradnjo kozolca so vedno uporabljali naravne materiale, kot je les, in razvijali mojstrstvo tesarske tradicije.

Dežela kozolcev skuša to kulturno vrednost posebej izpostaviti in predstaviti nam in svetu, ter spodbuditi zanimanje lastnikov za ohranitev kozolcev. V muzeju na prostem je zastopanih šest razvojno dokazanih tipov kozolcev na Slovenskem: trije enojni (enojni, enojni s plaščem, enojni vzporedni) in trije dvojni (nizki, kozolec na kozla in toplar).

Muzej se razprostira na 2,5 ha urejenih površin in ima 1 km dolgo mrežo sprehajalnih poti. V muzeju je najstarejši »Lukatov toplar« z letnico 1795, kar ga uvršča med najstarejše ohranjene dvojne kozolce pri nas in na svetu.

eko muzej na prostem – kozolci predstavljajo in ohranjajo etnološko dediščino državnega pomena ter jo povezuje z drugimi področji življenja v občini in širše. Na območju južnega dela naselja Šentrupert je turistično, izobraževalno in kulturno središče, kjer so v naravnem okolju in na kmetijskih zemljiščih razstavljeni kozolci različnih starosti in tipov, ki po nastanku izvirajo iz Mirnske doline ali širše okolice. Muzej se odlično vključuje v naravno okolje. Pri tem je ključna povezanost območja muzeja z okolico. K primernosti izbrane lokacije dodatno prispevata podeželski značaj naselja in neposredna bližina naravnega okolja. Prav takšna vsebina pa bo še naprej vplivala in ustvarjala nove pogoje za razvoj turistične in kulturne dejavnosti in prepoznavnost celotne občine in Mirnske doline.

Program muzeja zajema:

strokovno vodenje in predstavitve zgodovinskega razvoja kozolcev, vključno z njihovo izdelavo (predavanja, predstavitvene table z opisi, izobraževalne publikacije in zloženke), organizacijo prireditev in delavnic z izobraževalnim namenom v skupini kozolcev, ki bodo zagotavljali minimalno komunalno oskrbo,

tesno povezavo z novoustanovljenim centrom odličnosti lesarskih veščin in znanj v obstoječem objektu Barbova graščina na Veseli Gori.

Oblikovana je tudi pešpot med njimi, ki kot učna pot vodi obiskovalca skozi različne zgodbe in vlogo kozolcev v življenju Slovencev. Predstavljen je razvoj kozolca od njegove najbolj preproste oblike (ostrvi) do njegove najbolj zahtevne oblike (toplarja). K ohranitvi tradicionalnega kmetovanja pa tu še dodatno pripomorejo žitna polja pire, ječmena, prosa,

ovsa, pšenice, rži in ajde. V tem okviru je tudi osrednji prireditveni prostor v naravni izvedbi namenjen zanimivim prireditvam, ki sodijo v to naravno okolje, kot je bil pred nedavnim v avgustu na jernejevo zeliščarski dan, namenjen celodnevnomu druženju ljubiteljev zeliščarstva, popestren s strokovnimi predavanji v tem naravnem okolju.

Ne nazadnje je Dežela kozolcev lep primer trajnostnega in sonaravnega poučevanja za šole in vrtnice tako v Sloveniji kot tudi širše v državah EU. Privlačnost območja je lahko zanimiva tudi za druge posameznike, družine in druge skupine, ki želijo kulturno in sonaravno preživljati prosti čas. Posebna privlačnost muzeja je zagotovo tudi za strokovno javnost in študente umetnostno-zgodovinske, arhitekturne, zgodovinske, etnološke, agronomske, geografske in sorodnih smeri, saj bo omogočil učenje na avtentični lokaciji, s podporo zbirke strokovne literature. Enkratnost ideje oblikovanja muzeja kozolcev pa je prispevala tudi k temu, da sta naselje in Občina Šentrupert prepoznavna na zemljevidu Slovenije in tudi v Evropi.

Obnovljivi viri in energetska samozadostnost

Na področju uvajanja obnovljivih virov energije in energetske samozadostnosti stavijo predvsem na lesno biomaso, ki jo je v neposredni okolici v izobilju, zato sem jim zdi ta odločitev logična v kontekstu iskanja lokalnih potencialov. Poleg tega se dobro zavedajo, da denar leži tudi v različnih odpadkih, le pravilno se je treba organizirati in ta denar pobrati.

Projekt Lesnopredelovalnega centra Šentrupert je pridobil pravnomočno gradbeno dovoljenje in pridobil preko 2 milijona evrov nepovratnih sredstev. Gradnja se je pred kratkim začela. S projektom Lesnopredelovalnega centra Šentrupert (LPC) posegajo v lesnopredelovalno panogo, v kateri smo v zadnjih letih izgubili okrog 30.000 delovnih mest. Vendar je samo dve uri vožnje iz Šentruperta proti severu v sosednji Avstriji slika popolnoma drugačna. Župan Rupert Gole se sprašuje: »Kaj za vraga je pri nas tako drugače, da se nam ne izplača, da izgubljam delovna mesta, pri čemer smo po poraščenosti z gozdovi, v katerih raste preko 70 različnih drevesnih vrst, celo pred severno sosedo, Avstrijo. Odločil sem se, da vzpostavimo primer logično dimenzioniranega in logično organiziranega lesnopredelovalnega

Razvojni model Občine Šentrupert usmerja finančne tokove v lokalno zaključene kroge, kar je ključno pri modelih zelene integralne ekonomije.

Page: 51

Reach: 62000

Country: SLOVENIA

Size: 2012 cm2

Kazalo

5 / 6

centra, ki bo surovino črpal po najkrajših možnih logističnih poteh».

V Občini Šentrupert je tudi največji slovenski zapor Dob. Gre za največjega porabnika toplotne in tudi električne energije v občini, kar so zopet zaznali kot lokalni potencial, iz katerega lahko razvijejo projekt, ki bo prinesel sinergijske učinke, predvsem pa pozitivne učinke za lokalno okolje. Zasnovali so projekt energetske oskrbe Doba na bazi obnovljivega vira energije – lesne biomase. V ta namen so ustanovili javno podjetje Energetika Šentrupert, ki je v stoo odstotni lasti občine in je prvo fazo projekta tudi realiziralo. Izgradili so kotlarno na lesne sekance skupne moči 2,5 MW. Zaporniški kompleks se že od februarja ogreva izključno z obnovljivim virom energije. Druga faza, s katero proizvajajo tudi električno energijo, tudi že deluje. Postavili so sistem petih kogeneracij nazivne moči 50 kW, ki bodo proizvajale električno energijo z uplinjanjem lesnih sekancev. Za financiranje toplarne so pridobili nepovratna sredstva, da niso bremenili občinskega proračuna. S projektom znižujejo strošek ogrevanja državnega zapora za okoli 200.000 evrov na leto. Energetika Šentrupert bo v približno desetih letih ustvarila okoli 6,5 milijona evrov prometa. Samo strošek energenta med 150 in 200 tisoč evri na leto bo ostal v lokalnem okolju. To je bil izziv za lastnike gozdov, da bodo dobavljali lesno biomaso, ki je predvsem rezultat lesnega odpadka lesnopredelovalnega centra.

Tako bo odpadna toplota, ki bo pri proizvodnji elektrike nastajala, namenjena ogrevanju zaporniškega kompleksa. Tretja faza, ki je predvidena za izgradnjo, pa predvideva postavitev kogeneracije na lesne sekance, iz katere bo toplota usmerjena v ogrevanje štirih hektarov steklenjakov za proizvodnjo zelenjave. Tu pa že posegajo tudi na področje lokalne samooskrbe s hrano, kar je prav tako velik potencial za ustvarjanje novih delovnih mest ter oblikovanje znotraj regij in države zaprtih finančnih tokov. Ob trenutni stopnji samooskrbe s hrano (30 %) nam ogromno denarja po nepotrebnem odteka v tujino.

Občina Šentrupert skozi tako zasnovan razvojni model usmerja finančne tokove s strani prebivalstva in gospodarstva na način, da se čim več denarja vrača v lokalno okolje skozi zagotavljanje in plačevanje tistih dobrin, ki jih nujno potrebujejo. Njihov cilj je, da večino tistega, kar je možno zagotoviti lokalno (energija, hrana), tudi zagotovijo. Večji kot bo delež lastne ponudbe, več denarja bo ostajalo v lokalnem okolju, kar pa se bo

odražalo v večji kupni moči, investicijah in novih delovnih mestih, je prepričan župan.

Prepričan je tudi, da bi bil takšen razvojni model primeren tudi za celo Slovenijo, ker se v naših naravnih bogastvih skrivajo veliki potenciali, iz katerih lahko ustvarimo veliko novih delovnih mest, ki jih sedaj po nepotrebnem plačujemo tujcem. Samo ob cilju, da se samooskrba s hrano do leta 2020 poveča s 30 na 70 odstotkov, se skriva ogromno delovnih mest. Poleg tega pa bomo vedeli, od kod in kako kakovostna je, kar posledično vpliva na naše zdravje in zmožnosti za opravljanje vsakodnevnih dejavnosti.

Nada Pavšer, univ. prof., ambasadorica Energy Globe Award (svetovne nagrade za trajnost)

Fotografije: Arhiv Občine Šentrupert

Kotlarna na lesne sekance, ki zaporniški kompleks na Dobu od letošnjega februarja ogreva izključno z obnovljivim virom energije.

Posebnost novega, lesenega vrtca je v njegovi nizkoenergijski izvedbi. Za ogrevanje porabijo približno 3 l kurilnega olja na m² bivalne površine letno.

Page: 51

Reach: 62000

Country: SLOVENIA

Size: 2012 cm2

Kazalo

6 / 6

Župan Rupert Gole sodi med vizionarje in med najbolj trajnostno ozaveščene med slovenskimi župani. Verjame, da lahko Slovenija postane model zelene integralne ekonomije za celo Evropo.

Na Slovenskem so se kozolci razvili v več tipov in značilnih oblik, ki jim ne najdemo primerjav drugje po svetu. Prav zato je kozolec postal ena izmed prepoznavnosti Slovenije. V muzeju na prostem je zastopanih šest razvojno dokazanih tipov kozolcev: enojni, enojni s plaščem, enojni vzporedni in trije dvojni: nizki, kozolec na kozla in toplar. Enkratnost muzeja kozolcev je prispevala tudi k temu, da sta naselje in Občina Šentrupert prepoznavna na zemljevidu Slovenije in tudi Evrope.

Naročnik: JAVNI SKLAD RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI
 Objave so namenjene interni uporabi v sklopu z oddobami ZASP in se brez soglasja imetnika pravice ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!
 Klipping d.o.o.

Napoved – Slovenija, 2. 9. (torek)

Napoved – Slovenija, 2. 9. (torek)

Preizkusite tudi našo novo storitev STAnapoved. Sodoben medijski spletni napovednik z bogatim naborom naprednih funkcionalnosti.

Ljubljana, 1. septembra (STA) – Napoved dogodkov v Sloveniji in mednarodne dejavnosti Slovenije v torek, 2. septembra.

POLITIKA

10.00 novinarska konferenca mestnega odbora SLS Celje, na kateri bodo predstavili kandidata za župana Mestne občine Celje, vizijo razvoja Celja v prihodnjem mandatu in listo kandidatke ter kandidatov SLS za mestni svet; SLS Celje, Stanetova 17 a, CELJE (STA)

10.00 novinarska konferenca Zveze za Primorsko, na kateri bodo predstavili svoje županske kandidate za lokalne volitve in spregovorili o tem, katere župane bo stranka podprla, s katerimi bodo imeli skupno listo ter v katerih občinah bodo vložili kandidatne liste za svetnike; Krajevna skupnost Nova Gorica, sejna soba, Erjavčeva ulica 4, NOVA GORICA (STA)

11.00 novinarska konferenca nekdanjega veleposlanika v Avstraliji Milana Balažica, na kateri bo spregovoril o domnevno protipravnem delovanju zunanjega ministra Karla Erjavca na ministrstvu za zunanje zadeve; Nebotičnik, 11. nadstropje, Štefanova 1, LJUBLJANA

11.00 novinarska konferenca občinskega odbora SLS Šmarje pri Jelšah, na kateri bodo predstavili županskega kandidata Antona Guzeja, volilni program in listo za občinski svet; Kulturni dom Šmarje pri Jelšah, spodnja dvorana, Aškerčev trg 20, ŠMARJE PRI JELŠAH

12.00 redna novinarska konferenca ljubljanskega župana Zorana Jankovića; Mestna hiša, banketna dvorana, Mestni trg 1, LJUBLJANA (STA AUDIO)

PROGRAM BLEJSKEGA STRATEŠKEGA FORUMA 2014

8.00 okrogla miza o povezovanju umetnosti in športa, ki jo bo povezoval minister za izobraževanje, znanost in šport Jernej Pikalo, sodelovali pa bodo nekdanji alpski smučar Jure Košir, finski veleposlanik Pekka Metso in direktorica Muzeja novejšje zgodovine Slovenije Kaja Širok; Hotel Golf, dvorana Libertas, Cankarjeva cesta 4, BLED (FOTO)

9.00 panel z naslovom Demografske spremembe: nevarnost ali priložnost?, na katerem bodo sodelovali predsednica Zveze društev upokojencev Slovenije Mateja Kožuh Novak, portugalski državni sekretar za evropske zadeve in predsednik odbora za človekove pravice Bruno Macaes, vodja načrtovanja politik pr HelpAge International Eppu Mikkonen-Jeanneret, namestnica visoke komisarke Organizacije združenih narodov za človekove pravice Flavia Pansieri in avstrijski predstavnik Sektorja za staranje, prebivalstvo in prostovoljstvo Markus Windegger; Hotel Golf, dvorana Jupiter, Cankarjeva 4, BLED (STA FOTO)

9.30 odprtje Poslovnega foruma, na katerem bodo imeli nagovore zunanji minister Karl Erjavec, dekanja in direktorica IEDC – Poslovne šole Bled Danica Purg ter direktor družbe Riko Janez Škrabec; sledila bo podelitev nagrade zmagovalni ekipi mladih v tekmovanju na poslovnem primeru iz slovenskega gospodarstva, nagovora bosta imela predsednik Evropske banke za obnovo in razvoj Suma Čakrabarti in predsednik Evropske investicijske banke Werner Hoyer; Hotel Golf, dvorana Concordia, Cankarjeva 4, BLED (STA FOTO)

10.00 poseben dogodek posvečen moči turizma, na katerem bo imela uvodni nagovor vodja sektorja za turizem pri agenciji Spirit Karmen Novarlič, sodelovali pa bodo minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Metod Dragonja, Carlos Vogeler iz Svetovne turistične organizacije, albanski minister za urbani razvoj in turizem Eglantina Gjermeni, hrvaški minister za turizem Darko Lorencin, direktor Centra OECD za podjetništvo Sergio Arzeni ter slovaški državni sekretar na ministrstvu za promet, gradbeništvo in regionalni razvoj František Palko; Grand hotel Toplice, velika dvorana, Cesta svobode 12, BLED (STA FOTO)

10.30 fototermin ministra za zunanje zadeve Karla Erjavca z madžarskim ministrom za zunanje zadeve in trgovino Tiborjem Navracsicsem; ob 12. uri fototermin z zunanjim ministrom Šrilanke Gaminijem Lakshmanom Peirisom, ob 14. uri fototermin z makedonskim zunanjim ministrom Nikolo Poposkim, ob 15.30 fototermin s predsedujočim Münchenski varnostni konferenci Wolfgangom F. Ischingerjem, ob 16. uri fototermin z bivšim kitajskim zunanjim ministrom Tangom Jiaxuanom; Hotel Golf, ministrov apartma, Cankarjeva 4, BLED (FOTO)

11.00 panel o "duhu" Srednje Evrope, na katerem bodo sodelovali tudi nekdanji predsednik republike Danilo Türk, madžarski zunanji minister in kandidat za evropskega komisarja Tibor Navracsics, namestnik češkega zunanjega ministra Petr Drulak, predstavnik mehiškega zunanjega ministrstva Alejandro Negrin; Hotel Golf, dvorana Jupiter, Cankarjeva 4, BLED (STA FOTO)

11.05 minister za zunanje zadeve Karl Erjavec bo sprejel indijsko gospodarsko delegacijo; Hotel Kompas, grajska dvorana, Cankarjeva cesta 2, BLED (FOTO)

11.05 predsednik republike Borut Pahor bo sprejel predsednika Evropske investicijske banke Wernerja Hoyerja (fototermin); ob 11.30 bo sprejel predsednika Evropske banke za obnovo in razvoj Suma Chakrabartija (fototermin), ob 12. uri predsedujočega Münchenski varnostni konferenci veleposlanika Wolfganga Ischingerja (fototermin), ob 12.45 državnega sekretarja na italijanskem zunanjem ministrstvu Benedetta Della Vedova (fototermin), ob 14. uri madžarskega ministra za zunanje zadeve in trgovino Tiborja Navracsicsa (fototermin), ob 14.30 namestnika pomočnika sekretarja ameriškega ministrstva za zunanje zadeve Hoyta Yeeja (fototermin) ter ob 15. uri bivšega kitajskega državnega svetnika in bivšega kitajskega zunanjega ministra Tang Jiaxuana ter namestnika kitajskega zunanjega ministra Wang Chaoa (fototermin); Vila Zlatorog Bled, BLED (FOTO)

11.30 panel o povezovanju znotraj Jugovzhodne Evrope, na katerem je pričakovati tudi razpravo o energetskih vprašanjih, sodelovali pa bodo svetovalec na Centru za analize iz Rusije Leonid Grigorjev, direktor avstrijskega Sekretariata Energetske skupnosti Janez Kopač, državna sekretarka na makedonskem ministrstvu za promet in zveze Elena Kuzmanovska in predsednik Horasis iz Švice Frank-Jürgen Richter; Hotel Golf Bled, dvorana Concordia, Cankarjeva 4, BLED (FOTO)

12.30 predstavitev indeksa boljšega življenja, ki jo prireja Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD); Hotel Golf, dvorana Libertas, Cankarjeva cesta 4, BLED (STA FOTO)

13.45 panel o Indiji in Jugovzhodni Evropi, na katerem bo imel uvodni nagovor nekdanji predsednik ustavnega sodišča Ernest Petrič, sodelovali pa bodo tudi predsednik GZS Samo Hribar Milič, generalni direktor Litostroj Power Emil Žižka in predsednik madžarske Evropske zbornice Michele Orzan; Hotel Golf Bled, dvorana Concordia, Cankarjeva 4, BLED (STA FOTO)

14.00 panel z naslovom Nove grožnje: Kibernetska varnost – svetovni izziv in priložnost, na katerem bodo sodelovali tudi obrambni minister Roman Jakič, namestnik direktorja Europolja Oldrich Martinu, predsednik Münchenske varnostne konference Wolfgang Ischinger in predsednik Uprave za nacionalno varnost Madžarske Mihaly Zala; Hotel Golf, dvorana Jupiter, Cankarjeva 4, BLED (FOTO)

16.00 mandatar Miro Cerar bo sprejel madžarskega ministra za zunanje zadeve in trgovino Tiborja Navracsicsa (fototermin na začetku pogovora); vlada, modri salon, Gregorčičeva 20, LJUBLJANA (FOTO)

16.00 panel o razvoju novih tehnologij, na katerem bosta sodelovala tudi docent za računalništvo in informatiko na Univerzi Stanford v ZDA Jure Leskovec ter soustanovitelj in direktor družbe D Labs Jaka Levstek; Hotel Golf, dvorana Concordia, Cankarjeva cesta 4, BLED (FOTO)

16.00 panel o povezovanju Zahodnega Balkana, na katerem bodo med drugim sodelovali zunanji ministri Srbije, Kosova in Makedonije, Ivica Dačić, Enver Hoxhaj in Nikola Poposki, visoki predstavnik ameriškega State Departmenta Hoyt Yee in hrvaška zunanja ministrica Vesna Pusić; Hotel Golf, dvorana Jupiter, Cankarjeva 4, BLED (STA FOTO)

17.30 zaključek Blejskega strateškega foruma 2014; Hotel Golf, dvorana Jupiter, Cankarjeva 4, BLED (FOTO)

19.00 sprejem ob začetku drugega simpozija think thankov 16+1 med državami Srednje in vzhodne Evrope in Kitajsko, ki bo potekal v okviru Strateškega foruma Bled (še 3.); IEDC Poslovna šola Bled, Prešernova cesta 33, BLED (FOTO)

GOSPODARSTVO

9.00 odprtje Slovenske fotovoltaične konference SLO-PV 2014 z naslovom Kako zmanjšati položnico za elektriko z izrabo lastne strehe?, ki jo organizirata Slovenska tehnološka platforma za fotovoltaiko in Fakulteta za elektrotehniko Univerze v Ljubljani; ob 11. uri bo novinarska konferenca; fakulteta za elektrotehniko, multimedijška dvorana, Tržaška cesta 25, LJUBLJANA

9.00 odprtje desetega svetovnega kongresa o divjem prašiču, ki ga organizira Inštitut za ekološke raziskave ERICo, na njem pa bodo predstavili najnovejša dognanja o divjem prašiču, ki so pomembna za učinkovitejše upravljanje s to vrsto divjadi (do 5.); Hotel Paka, Rudarska cesta 1, VELENJE

11.00 predstavitev nove mobilne aplikacije WineCo, ki obsega profesionalni metodi vinskega ocenjevanja in omogoča spoznavanje vinskih karakteristik; Gospodarsko razstavišče, Jurčkov paviljon, Dunajska cesta 18, LJUBLJANA

18.00 slavnostni obred odpiranja soda v okviru prireditve pred mednarodnim sejmom vina Ljubljana, ki ga bo odprl ljubljanski župan Zoran Janković; Paviljon v parku Zvezda pred Slovensko filharmonijo, LJUBLJANA

19.00 odprtje in predstavitev nove trgovine Gap za predstavnike medijev; Citypark, pred trgovino Gap, LJUBLJANA

LJUBLJANA – Opolnoči se bodo znižale cene naftnih derivatov.

DRUŽBA

10.00 novinarska konferenca Občine Prevalje, na kateri bodo predstavili program Jesenskih srečanj na Prevaljah 2014; občina, sejna soba, Trg 2 a, PREVALJE

11.00 dogodek ob začetku novega šolskega leta, na katerem bo policija prikazala varno pot v šolo in domov, udeležila pa se ga bo tudi namestnica generalnega direktorja policije Tatjana Bobnar; OŠ Zalog, Cerutova 7 (v primeru dežja dogodek odpade), LJUBLJANA

11.00 novinarska konferenca Fakultete za komercialne in poslovne vede, na kateri bodo predstavili nov študijski program Varnostni menedžment I, spregovorili pa bodo tudi o deseti obletnici fakultete in novem vodstvu; fakulteta, Lava 7, CELJE

12.00 novinarska konferenca s predstavitevijo mednarodnega festivala sladic in sladkih izdelkov Sladka Istra 2014, ki bo 20. in 21. 9. v Kopru; Vigo Ice Cream, Stritarjeva 4, LJUBLJANA

KULTURA

10.00 informativni dan Ustvarjalna Evropa za začetnike, s katerim se bodo v Ljubljani in Portorožu začeli informativno–izobraževalni dogodki, namenjeni predstavnikom kulturnih in avdiovizualnih sektorjev (do 13.); **KULT3000**, Metelkova 2 b, LJUBLJANA

10.00 novinarska konferenca Mini teatra ob začetku nove sezone in pred premiero predstave Na Noetovi barki ob osmih režiserja Roberta Waltla; Mini teater, zlati salon, Križevniška 1, LJUBLJANA (STA AUDIO)

11.00 predstavitev novih knjig Cankarjeve založbe: Sto romanov in nekaj komadov (Uroš Zupan), Ljubezenski vrtiljak (Zoran Šteinbauer), Misija London (Alek Popov, prevod Eva Šprager) in Bilbao—New York—Bilbao (Kirmen Uribe, prevod Marjeta Drobnič); knjigarna Konzorcij, Slovenska 29, LJUBLJANA (STA)

11.00 predstavitev programa Festivala Maribor 2014; Mestna hiša Rotovž, svečana dvorana, Rotovški trg 1, MARIBOR (STA)

11.00 novinarska konferenca Mestnega gledališča Ptuj pred premiero multimedijske gledališke predstave z naslovom Fašenki! v režiji in izvedbi Barbare Kukovec; Mestno gledališče Ptuj, Slovenski trg 13, PTUJ

12.00 žalna seja v spomin na akademskega slikarja Jožeta Slaka – Đoke (1951–2014); Moderna galerija, Tomšičeva 14, LJUBLJANA

12.00 odprtje interakcije Iz oči v oči s stalno zbirko Notranji pogledi slikarke Sonje Hrastnik Jančič; Muzej Velenje, VELENJE

12.30 predstavitev izdaje zbornika ob 100. obletnici Čebelarskega društva Nova Gorica avtorja Pavla Medveščka; Mestna občina Nova Gorica, zelena dvorana, Trg Edvarda Kardelja 1, NOVA GORICA

18.00 predstavitev nove abonmajske sezone Kulturnega centra Laško (še 3.); Kulturni center Laško, Trg svobode 6, LAŠKO

19.00 odprtje razstave Stefana Galica z naslovom Fosili; Pokrajinski muzej, galerija, Kidričeva ulica 19, KOPER

20.00 odprtje skupinske razstave Večni september; Galerija Škuc, Stari trg 21, LJUBLJANA

20.00 odprtje razstave infografik časopisa Dnevnik ob stoti izdaji rubrike Objektivno (do 15.); Kino Šiška, Trg prekomorskih brigad 3, LJUBLJANA

20.00 odprtje samostojne razstave Jebodrom Jake Babnika, ki skozi fotografije svoje najnovejše avtorske serije obravnava aktualne fenomene javnega urbanega prostora; Photon – Center za sodobno fotografijo, Trg prekomorskih brigad 1, LJUBLJANA

20.00 s koncertom trobilnega kvinteta Contrast začetek Jesenskih serenad Glasbene mladine ljubljanske; knjižnica Miklova hiša, RIBNICA

LJUBLJANA – Pred začetkom 29. mednarodnega literarnega festivala Vilenica bodo po Sloveniji in v zamejstvu potekali predvečeri Vilenice (med drugim v Ljubljani, Mariboru, Celju, Kopru in Trstu).

MEDNARODNA DEJAVNOST

TINJE – Odprtje fotografske razstave Tevžija Matjaža Potočnika z naslovom Na razpotju med tukaj in nikjer (ob 19.30 v Mali galeriji Tinje). (do 29.)

telefon (sprejemanje servisa): 01 / 24 10 152

telefaks: 01 / 43 42 970

e-mail: desk@sta.si

mnenje/pripombe o servisu STA: e-mail: pripomba@sta.si

DEŽURNI:

notranjepolitično uredništvo:

dopoldne Peter Avsenik, popoldne Aleš Kocjan

tel. št.: 01 / 24 10 130, e-mail: notranja@sta.si

gospodarsko uredništvo:

dopoldne Jernej Šmajdek, popoldne Elizabeta Gačnik

tel. št.: 01 / 24 10 140, e-mail: gospodarstvo@sta.si

zunanjepolitično uredništvo:

dopoldne Maja Lazar Jančič, popoldne Maja Cerkovnik

tel. št.: 01 / 24 10 110, e-mail: zunanja@sta.si

kulturno uredništvo: Ksenija Brišar
tel. št.: 01/ 24 10 148, e-mail: kultura@sta.si

večerni dežurni urednik (od 17. do 23. ure): Sergeja Kotnik Zavr!

spremljate nas lahko tudi na:

Facebook: <https://www.facebook.com/pages/Slovenska-tiskovna-agencija-STA/295393187034>

Twitter: https://twitter.com/STA_novice

Jutri

Klovnbuf:
Cirkus je ...!
Festival sodobne
klovnade in
novega cirkusa.
Ljubljana.
Različna
prizorišča.

Napoved – Slovenija, 2. 9. (torek)

Napoved – Slovenija, 2. 9. (torek)

Preizkusite tudi našo novo storitev STANapoved. Sodoben medijski spletni napovednik z bogatim naborom naprednih funkcionalnosti.

Ljubljana, 2. septembra (STA) – Napoved dogodkov v Sloveniji in mednarodne dejavnosti Slovenije v torek, 2. septembra.

POLITIKA

10.00 novinarska konferenca mestnega odbora SLS Celje, na kateri bodo predstavili kandidata za župana Mestne občine Celje, vizijo razvoja Celja v prihodnjem mandatu in listo kandidatk ter kandidatov SLS za mestni svet; SLS Celje, Stanetova 17 a, CELJE (STA)

10.00 novinarska konferenca Zveze za Primorsko, na kateri bodo predstavili svoje županske kandidate za lokalne volitve in spregovorili o tem, katere župane bo stranka podprla, s katerimi bodo imeli skupno listo ter v katerih občinah bodo vložili kandidatne liste za svetnike; Krajevna skupnost Nova Gorica, sejna soba, Erjavčeva ulica 4, NOVA GORICA (STA)

11.00 novinarska konferenca nekdanjega veleposlanika v Avstraliji Milana Balažica, na kateri bo spregovoril o domnevno protipravnem delovanju zunanjega ministra Karla Erjavca na ministrstvu za zunanje zadeve; Nebotičnik, 11. nadstropje, Štefanova 1, LJUBLJANA

11.00 novinarska konferenca občinskega odbora SLS Šmarje pri Jelšah, na kateri bodo predstavili županskega kandidata Antona Guzeja, volilni program in listo za občinski svet; Kulturni dom Šmarje pri Jelšah, spodnja dvorana, Aškerčev trg 20, ŠMARJE PRI JELŠAH

12.00 redna novinarska konferenca ljubljanskega župana Zorana Jankovića; Mestna hiša, banketna dvorana, Mestni trg 1, LJUBLJANA (STA AUDIO)

13.00 novinarska konferenca Liste za pravičnost in razvoj, na kateri bodo predstavili odgovor mandatarja Mira Cerarja na njihov poziv za "odpravo krivic" Mariboru; Festivalna dvorana Lent, MARIBOR

PROGRAM BLEJSKEGA STRATEŠKEGA FORUMA 2014

8.00 okrogla miza o povezovanju umetnosti in športa, ki jo bo povezoval minister za izobraževanje, znanost in šport Jernej Pikalo, sodelovali pa bodo nekdanji alpski smučar Jure Košir, finski veleposlanik Pekka Metso in direktorica Muzeja novejšje zgodovine Slovenije Kaja Širok; Hotel Golf, dvorana Libertas, Cankarjeva cesta 4, BLED (FOTO)

9.00 panel z naslovom Demografske spremembe: nevarnost ali priložnost?, na katerem bodo sodelovali predsednica Zveze društev upokojencev Slovenije Mateja Kožuh Novak, portugalski državni sekretar za evropske zadeve in predsednik odbora za človekove pravice Bruno Macaes, vodja načrtovanja politik pr HelpAge International Eppu Mikkonen-Jeanneret, namestnica visoke komisarke Organizacije združenih

narodov za človekove pravice Flavia Pansieri in avstrijski predstavnik Sektorja za staranje, prebivalstvo in prostovoljstvo Markus Windegger; Hotel Golf, dvorana Jupiter, Cankarjeva 4, BLED (STA FOTO)

9.30 odprtje Poslovnega foruma, na katerem bodo imeli nagovore zunanji minister Karl Erjavec, dekanja in direktorica IEDC – Poslovne šole Bled Danica Purg ter direktor družbe Riko Janez Škrabec; sledila bo podelitev nagrade zmagovalni ekipi mladih v tekmovanju na poslovnem primeru iz slovenskega gospodarstva, nagovora bosta imela predsednik Evropske banke za obnovo in razvoj Suma Čakrabarti in predsednik Evropske investicijske banke Werner Hoyer; Hotel Golf, dvorana Concordia, Cankarjeva 4, BLED (STA FOTO)

10.00 poseben dogodek posvečen moči turizma, na katerem bo imela uvodni nagovor vodja sektorja za turizem pri agenciji Spirit Karmen Novarlič, sodelovali pa bodo minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Metod Dragonja, Carlos Vogeler iz Svetovne turistične organizacije, albanski minister za urbani razvoj in turizem Eglantina Gjermeni, hrvaški minister za turizem Darko Lorencin, direktor Centra OECD za podjetništvo Sergio Arzeni ter slovaški državni sekretar na ministrstvu za promet, gradbeništvo in regionalni razvoj František Palko; Grand hotel Toplice, velika dvorana, Cesta svobode 12, BLED (STA FOTO)

10.30 fototermin ministra za zunanje zadeve Karla Erjavca z madžarskim ministrom za zunanje zadeve in trgovino Tiborjem Navracsicsem; ob 12. uri fototermin z zunanjim ministrom Šrilanke Gaminijem Lakshmanom Peirisom, ob 14. uri fototermin z makedonskim zunanjim ministrom Nikolo Poposkim, ob 15.30 fototermin s predsedujočim Münchenski varnostni konferenci Wolfgangom F. Ischingerjem, ob 16. uri fototermin z bivšim kitajskim zunanjim ministrom Tangom Jiaxuanom; Hotel Golf, ministrov apartma, Cankarjeva 4, BLED (FOTO)

11.00 panel o "duhu" Srednje Evrope, na katerem bodo sodelovali tudi nekdanji predsednik republike Danilo Türk, madžarski zunanji minister in kandidat za evropskega komisarja Tibor Navracsics, namestnik češkega zunanjega ministra Petr Drulak, predstavnik mehiškega zunanjega ministrstva Alejandro Negrin; Hotel Golf, dvorana Jupiter, Cankarjeva 4, BLED (STA FOTO)

11.05 minister za zunanje zadeve Karl Erjavec bo sprejel indijsko gospodarsko delegacijo; Hotel Kompas, grajska dvorana, Cankarjeva cesta 2, BLED (FOTO)

11.05 predsednik republike Borut Pahor bo sprejel predsednika Evropske investicijske banke Wernerja Hoyerja (fototermin); ob 11.30 bo sprejel predsednika Evropske banke za obnovo in razvoj Suma Chakrabartija (fototermin), ob 12. uri predsedujočega Münchenski varnostni konferenci veleposlanika Wolfganga Ischingerja (fototermin), ob 12.45 državnega sekretarja na italijanskem zunanjem ministrstvu Benedetta Della Vedova (fototermin), ob 14. uri madžarskega ministra za zunanje zadeve in trgovino Tiborja Navracsicsa (fototermin), ob 14.30 namestnika pomočnika sekretarja ameriškega ministrstva za zunanje zadeve Hoyta Yeeja (fototermin) ter ob 15. uri bivšega kitajskega državnega svetnika in bivšega kitajskega zunanjega ministra Tang Jiaxuana ter namestnika kitajskega zunanjega ministra Wang Chaoa (fototermin); Vila Zlatorog Bled, BLED (FOTO)

11.30 panel o povezovanju znotraj Jugovzhodne Evrope, na katerem je pričakovati tudi razpravo o energetskih vprašanjih, sodelovali pa bodo svetovalec na Centru za analize iz Rusije Leonid Grigorjev, direktor avstrijskega Sekretariata Energetske skupnosti Janez Kopač, državna sekretarka na makedonskem ministrstvu za promet in zveze Elena Kuzmanovska in predsednik Horasis iz Švice Frank-Jürgen Richter; Hotel Golf Bled, dvorana Concordia, Cankarjeva 4, BLED (FOTO)

12.30 predstavitev indeksa boljšega življenja, ki jo prireja Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD); Hotel Golf, dvorana Libertas, Cankarjeva cesta 4, BLED (STA FOTO)

13.45 panel o Indiji in Jugovzhodni Evropi, na katerem bo imel uvodni nagovor nekdanji predsednik ustavnega sodišča Ernest Petrič, sodelovali pa bodo tudi predsednik GZS Samo Hribar Milič, generalni direktor Litostroj Power Emil Žižka in predsednik madžarske Evropske zbornice Michele Orzan; Hotel Golf Bled, dvorana Concordia, Cankarjeva 4, BLED (STA FOTO)

14.00 panel z naslovom Nove grožnje: Kibernetska varnost – svetovni izziv in priložnost, na katerem bodo sodelovali tudi obrambni minister Roman Jakič, namestnik direktorja Europolu Oldrich Martinu, predsednik Münchenske varnostne konference Wolfgang Ischinger in predsednik Uprave za nacionalno varnost Madžarske Mihaly Zala; Hotel Golf, dvorana Jupiter, Cankarjeva 4, BLED (FOTO)

16.00 mandatar Miro Cerar bo sprejel madžarskega ministra za zunanje zadeve in trgovino Tiborja Navracsicsa (fototermin na začetku pogovora); vlada, modri salon, Gregorčičeva 20, LJUBLJANA (FOTO)

16.00 panel o razvoju novih tehnologij, na katerem bosta sodelovala tudi docent za računalništvo in informatiko na Univerzi Stanford v ZDA Jure Leskovec ter soustanovitelj in direktor družbe D Labs Jaka Levstek; Hotel Golf, dvorana Concordia, Cankarjeva cesta 4, BLED (FOTO)

16.00 panel o povezovanju Zahodnega Balkana, na katerem bodo med drugim sodelovali zunanji ministri Srbije, Kosova in Makedonije, Ivica Dačić, Enver Hoxhaj in Nikola Poposki, visoki predstavnik ameriškega State Departmenta Hoyt Yee in hrvaška zunanja ministrica Vesna Pusić; Hotel Golf, dvorana Jupiter, Cankarjeva 4, BLED (STA FOTO)

17.30 zaključek Blejskega strateškega foruma 2014; Hotel Golf, dvorana Jupiter, Cankarjeva 4, BLED (FOTO)

19.00 sprejem ob začetku drugega simpozija think thankov 16+1 med državami Srednje in vzhodne Evrope in Kitajsko, ki bo potekal v okviru Strateškega foruma Bled (še 3.); IEDC Poslovna šola Bled, Prešernova cesta 33, BLED (FOTO)

GOSPODARSTVO

9.00 odprtje Slovenske fotovoltaične konference SLO-PV 2014 z naslovom Kako zmanjšati položnico za elektriko z izrabo lastne strehe?, ki jo organizirata Slovenska tehnološka platforma za fotovoltaiko in Fakulteta za elektrotehniko Univerze v Ljubljani; ob 11. uri bo novinarska konferenca; fakulteta za elektrotehniko, multimedijška dvorana, Tržaška cesta 25, LJUBLJANA

9.00 odprtje desetega svetovnega kongresa o divjem prašiču, ki ga organizira Inštitut za ekološke raziskave ERICo, na njem pa bodo predstavili najnovejša dognanja o divjem prašiču, ki so pomembna za učinkovitejše upravljanje s to vrsto divjadi (do 5.); Hotel Paka, Rudarska cesta 1, VELENJE

11.00 predstavitev nove mobilne aplikacije WineCo, ki obsega profesionalni metodi vinskega ocenjevanja in omogoča spoznavanje vinskih karakteristik; Gospodarsko razstavišče, Jurčkov paviljon, Dunajska cesta 18, LJUBLJANA

18.00 slavnostni obred odpiranja sode v okviru prireditev pred mednarodnim sejmom vina Ljubljana, ki ga bo odprl ljubljanski župan Zoran Jankovič; Paviljon v parku Zvezda pred Slovensko filharmonijo, LJUBLJANA

19.00 odprtje in predstavitev nove trgovine Gap za predstavnike medijev; Citypark, pred trgovino Gap, LJUBLJANA

LJUBLJANA – Opolnoči se bodo znižale cene naftnih derivatov.

DRUŽBA

10.00 novinarska konferenca Občine Prevalje, na kateri bodo predstavili program Jesenskih srečanj na Prevaljah 2014; občina, sejna soba, Trg 2 a, PREVALJE

11.00 dogodek ob začetku novega šolskega leta, na katerem bo policija prikazala varno pot v šolo in domov, udeležila pa se ga bo tudi namestnica generalnega direktorja policije Tatjana Bobnar; OŠ Zalog, Cerutova 7 (v primeru dežja dogodek odpade), LJUBLJANA

11.00 novinarska konferenca Fakultete za komercialne in poslovne vede, na kateri bodo predstavili nov študijski program Varnostni menedžment I, spregovorili pa bodo tudi o deseti obletnici fakultete in novem vodstvu; fakulteta, Lava 7, CELJE

12.00 novinarska konferenca s predstavitevijo mednarodnega festivala sladice in sladkih izdelkov Sladka Istra 2014, ki bo 20. in 21. 9. v Kopru; Vigo Ice Cream, Stritarjeva 4, LJUBLJANA

KULTURA

10.00 informativni dan Ustvarjalna Evropa za začetnike, s katerim se bodo v Ljubljani in Portorožu začeli informativno-izobraževalni dogodki, namenjeni predstavnikom kulturnih in avdiovizualnih sektorjev (do 13.); **KULT3000**, Metelkova 2 b, LJUBLJANA

10.00 novinarska konferenca Mini teatra ob začetku nove sezone in pred premiero predstave Na Noetovi barki ob osmih režiserja Roberta Waltla; Mini teater, zlati salon, Križevniška 1, LJUBLJANA (STA AUDIO)

11.00 predstavitev novih knjig Cankarjeve založbe: Sto romanov in nekaj komadov (Uroš Zupan), Ljubezenski vrtiljak (Zoran Steinbauer), Misija London (Aleks Popov, prevod Eva Šprager) in Bilbao—New York—Bilbao (Kirmen Uribe, prevod Marjeta Drobnič); knjigarna Konzorcij, Slovenska 29, LJUBLJANA (STA)

11.00 predstavitev programa Festivala Maribor 2014; Mestna hiša Rotovž, svečana dvorana, Rotovski trg 1, MARIBOR (STA)

11.00 novinarska konferenca Mestnega gledališča Ptuj pred premiero multimedijske gledališke predstave z naslovom Fašenk! v režiji in izvedbi Barbare Kukovec; Mestno gledališče Ptuj, Slovenski trg 13, PTUJ

12.00 žalna seja v spomin na akademskega slikarja Jožeta Slaka – Đoke (1951–2014); Moderna galerija, Tomšičeva 14, LJUBLJANA

12.00 odprtje interakcije Iz oči v oči s stalno zbirko Notranji pogledi slikarke Sonje Hrastnik Jančič; Muzej Velenje, VELENJE

12.30 predstavitev izdaje zbornika ob 100. obletnici Čebelarskega društva Nova Gorica avtorja Pavla Medveščka; Mestna občina Nova Gorica, zelena dvorana, Trg Edvarda Kardelja 1, NOVA GORICA

18.00 predstavitev nove abonmajske sezone Kulturnega centra Laško (še 3.); Kulturni center Laško, Trg svobode 6, LAŠKO

19.00 odprtje razstave Stefana Galica z naslovom Fosili; Pokrajinski muzej, galerija, Kidričeva ulica 19, KOPER

20.00 odprtje skupinske razstave Večni september; Galerija Škuc, Stari trg 21, LJUBLJANA

20.00 odprtje razstave infografik časopisa Dnevnik ob stoti izdaji rubrike Objektivno (do 15.); Kino Šiška, Trg prekomorskih brigad 3, LJUBLJANA

20.00 odprtje samostojne razstave Jebodrom Jake Babnika, ki skozi fotografije svoje najnovejše avtorske serije obravnava aktualne fenomene javnega urbanega prostora; Photon – Center za sodobno fotografijo, Trg prekomorskih brigad 1, LJUBLJANA

20.00 s koncertom trobilnega kvinteta Contrast začetek Jesenskih serenad Glasbene mladine ljubljanske; knjižnica Miklova hiša, RIBNICA

LJUBLJANA – Pred začetkom 29. mednarodnega literarnega festivala Vilenica bodo po Sloveniji in v zamejstvu potekali predvečeri Vilenice (med drugim v Ljubljani, Mariboru, Celju, Kopru in Trstu).

MEDNARODNA DEJAVNOST

TINJE – Odprtje fotografske razstave Tevžija Matjaža Potočnika z naslovom Na razpotju med tukaj in nikjer (ob 19.30 v Mali galeriji Tinje). (do 29.)

telefon (sprejemanje servisa): 01 / 24 10 152

telefaks: 01 / 43 42 970

e-mail: desk@sta.si

mnenje/pripombe o servisu STA: e-mail: pripomba@sta.si

DEŽURNI:

notranjepolitično uredništvo:

dopoldne Peter Avsenik, popoldne Aleš Kocjan

tel. št.: 01 / 24 10 130, e-mail: notranja@sta.si

gospodarsko uredništvo:

dopoldne Jernej Šmajdek, popoldne Elizabeta Gačnik

tel. št.: 01 / 24 10 140, e-mail: gospodarstvo@sta.si

zunanjepolitično uredništvo:

dopoldne Maja Lazar Jančič, popoldne Maja Cerkovnik
tel. št.: 01/ 24 10 110, e-mail: zunanja@sta.si

kulturno uredništvo: Ksenija Brišar
tel. št.: 01/ 24 10 148, e-mail: kultura@sta.si

večerni dežurni urednik (od 17. do 23. ure): Sergeja Kotnik Zavrl

spremljate nas lahko tudi na:

Facebook: <https://www.facebook.com/pages/Slovenska-tiskovna-agencija-STA/295393187034>

Twitter: https://twitter.com/STA_novice

bp/mva/bst/bp
02.09.2014 00:15

Kimavec prikimava živopisnosti folklorne

Na Ptuj in v njegovi okolici bodo v teh dneh nastopili domače folklorne skupine in gostje iz Belorusije, Črne gore in severnega Cipra, v soboto, ko se festival Folklorni kimavčevi večeri zaključijo, bo po mestu Ptuj sprevod sodelujočih skupin

SLAVKO PODBREŽNIK

Folklorni kimavčevi večeri se začnejo drevi, v torek, ob 20. uri s predstavo Rožmarinkina ljubezen v kongresno-kulturnem centru dominikanskega samostana na Ptuj, pri čemer sodeluje skoraj 80 poustvarjalcev ljudskega izročila iz Slovenije in Hrvaške. Večere prirejajo že četrtrič skupaj s posameznimi društvi in v organizaciji ptujske območne izpostave Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti (JSKD). Festival je dobil ime po kimavcu - staro slovensko ime za september. Odvija se na Ptuj in po vaseh v okolici Ptuja, na Dravskem in Ptujem polju ter v Halozah.

"Območje Ptuja in okolice je eno bogatejših po raznovrstnosti in številnosti folklornih skupin, ki predstavljajo dediščino tega območja," pojasnjuje Maja Glaser Bedenik, programska vodja festivala. "Človek ne more iti naprej, če ne ve, od kod prihaja, pravi stara modrost. Zato je osnovni namen Folklornih kimavčevih večerov najprej predstavljanje lastne kulturne dediščine, lastne folklorne, nato pa ohranjanje le-te z nastopi in udeleževanjem folklorne skupin. Festival

pomembno podpira vrednote ohranjanja nesnovne kulturne dediščine, izobražuje in predstavlja kulturo tega območja, obenem pa skrbi za promocijo mesta in regije.

Na srečanje so vabljeni folklorne skupine, skupine ljudskih pevcev in ljudskih godcev, ki poustvarjajo in predstavljajo avtentične plese, pesmi, glasbo in običaje regije, v kateri delujejo. Na srečanju je mogoče prepoznati bogato kulturno raznolikost Evrope, saj ima vsaka država, vsaka regija in celo vsaka vas svoje specifične oblačilne kulture, dojemanja nekaterih najbolj značilnih običajev preteklih stoletij, razvidne so raznolikosti v jeziku, narečjih, pesmih."

Dediščino mladim

V treh letih je festival gostil deset tujih folklornih skupin ter dvanajst folklornih skupin iz Slovenije. "Poudarek festivala je v veliki meri na izobraževanju otrok v osnovnih šolah v mestu Ptuj in okolici, saj jim tako vsako leto omogočijo vpogled v mednarodno pestrost ljudskega izročila in jim s tem privzgojimo sprejemanje drugačnosti in spoznavanje drugih kultur, kar

je eno izmed bistvenih dejavij mednarodnega kulturnega dialoga," poudarja Sanja Selinšek, vodja ptujske območne izpostave JSKD. "Dogodke v veliki meri zagotavljamo brez vstopnine, s čimer vsem tistim, ki si želijo prireditve videti, omogočimo ogled vrhunskih kulturnih zgodb. Vsekakor festivala ne bi bilo brez veliko prostovoljnega udeleževanja, s čimer spodbujamo pomen prostovoljstva med mladimi in širimo vedenje o pomembnosti kulturne zavesti."

Na tokratnem festivalu se bo predstavilo osem domačih folklornih skupin, ki delujejo na območju ptujske območne izpostave JSKD. Tri tuje folklorne skupine iz Belorusije, Črne gore in severnega Cipra bodo v naslednjih dneh obiskale osnovne šole na Ptuj in v okolici ter nastopile na večernih prireditvah v okolici Ptuja. V zaključnem dnevu bo po Ptuj predstavitev mednarodnih skupin in gostov iz Slovenije, ki se bodo predstavili tudi na večerni zaključni predstavitvi.

V času festivala bodo na ogled mednarodna razstava kostumov, ki jih nosijo udeleženci, ter pravljicni večer ljudskih pravljic skupaj s fotografsko razstavo motivov iz Folklornih kimavčevih večerov prejšnjih let. Razstavo bodo odprli v četrtek, 4. septembra, ob 11. uri v galeriji Magistrat, na ogled bo mesec dni.

Drevi bo Folklorne kimavčeve večere odprla predstava Rožmarinkina ljubezen; na posnetku tamburaški sestav Carevi iz Varaždi-
na in Mateja Kuhar v ilku Rožmarinke. (Stojan Kerbler)

*Človek ne more
iti naprej, če ne ve
od kod prihaja*

Program Folklornih kimavčevih večerov

Danes, v torek, ob 20. uri bo v kongresno-kulturni dvorani dominikanskega samostana predstava Rožmarinkina ljubezen. Jutri, v sredo, ob 20. uri bosta v kulturni dvorani Podgorci nastopili folklorni skupini (FS) mladinskega centra Inonu s severnega Cipra in domača FS Podgorci. Ob 19.30 se festival seli v hrvaški Varaždin, kjer bodo nastopili FA Gramnitsy iz Belorusije in FS Centra tradicijske kulture iz Varaždina. V četrtek ob 17. uri bo v Fürstovi hiši na Ptujju otroški folklorni kimavčev živžav z nastopi otroških folklornih skupin, delavnico izdelovanja starih igrač za otroke in pravljčnim večerom ljudskih pravljic. Ob 19.30 bosta v Kulturni dvorani Cirkulane nastopili folklorni skupini FA Gramnitsy in KD Cirkulane, ob isti uri v Volkmerjevem domu kulture v Destrniku FA Montenegro iz Črne gore in KD Destrnik ter ob 19. uri v Kulturni dvorani Sela FS mladinskega centra Inonu, severni Ciper in FS Lancova vas. V petek bodo v večnamenski dvorani Cirkovce nastopili FA Gramnitsy in FS Vinka Koržeta Cirkovce, v kulturni dvorani KPC Majšperk skupini FA Montenegro in FS KPD Stoperce ter v večnamenski dvorani Markovci FS mladinskega centra Inonu in FS Antona Jožeta Štrafele Markovci. Vse predstave se začnejo ob 19. uri. V soboto se ob 11. uri začne povorka folklornih skupin skozi mestno jedro, ob 20. uri pa bo v kongresno-kulturni dvorani dominikanskega samostana zaključni folklorni koncert.